

4.7.2018

JELENTÉS

a Tanácsot az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapítására felszólító javaslatról
(2017/2131(INL))

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

Előadó: Judith Sargentini

(Kezdeményezés – az eljárási szabályzat 45. és 52. cikke)

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY MELLÉKLETE.....	6
INDOKOLÁS.....	31
MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK ÉS SZEMÉLYEK FELSOROLÁSA, AMELYEKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT	34
KISEBBSÉGI VÉLEMÉNY	36
VÉLEMÉNY A KÖLTSÉGVETÉSI ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	37
VÉLEMÉNY A KULTURÁLIS ÉS OKTATÁSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL.....	44
VÉLEMÉNY AZ ALKOTMÁNYÜGYI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	51
VÉLEMÉNY A NŐJOGI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	57
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL.....	67
AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA.....	68

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Tanácsot az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapítására felszólító javaslatról (2017/2131(INL))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 2. cikkére és 7. cikkének (1) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
- tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló európai egyezményre és annak jegyzőkönyveire,
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek és az Európa Tanács nemzetközi emberi jogi egyezményeire, például az Európai Szociális Chartára, valamint a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményre (isztambuli egyezmény),
- tekintettel a magyarországi helyzetről szóló, 2017. május 17-i állásfoglalására¹,
- tekintettel a magyarországi helyzetről szóló, 2015. december 16-i² és 2015. június 10-i³ állásfoglalásaira,
- tekintettel „Az alapvető jogok helyzetéről: magyarországi normák és gyakorlatok (az Európai Parlament 2012. február 16-i állásfoglalása alapján)” című, 2013. július 3-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel a közelmúltbeli magyarországi politikai fejleményekről szóló, 2012. február 16-i állásfoglalására⁵, valamint a magyarországi médiatörvényről szóló, 2011. március 10-i állásfoglalására⁶,
- tekintettel a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2016. október 25-i állásfoglalására⁷,
- tekintettel a Bizottságnak az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkéről (az Unió alapértékeinek tiszteletben tartásáról és előmozdításáról) szóló közleményére

¹ Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0216.

² Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0461.

³ HL C 407., 2016.11.4., 46. o.

⁴ HL C 75., 2016.2.26., 52. o.

⁵ HL C 249. E, 2013.8.30., 27. o.

⁶ HL C 199. E, 2012.7.7., 154. o.

⁷ Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0409.

vonatkozó, 2004. április 1-jei jogalkotási állásfoglalására¹,

- tekintettel a Bizottság által a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek címzett, az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkéről (az Unió alapértékeinek tiszteletben tartásáról és előmozdításáról) szóló 2003. október 15-i közleményre²,
 - tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) és az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) éves jelentéseire,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45., 52. és 83. cikkére,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére és a Költségvetési Ellenőrző Bizottság, a Kulturális és Oktatási Bizottság, az Alkotmányügyi Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményeire (A8-0250/2018),
- A. mivel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikke kimondja, illetve az Európai Unió Alapjogi Chartája és a nemzetközi emberi jogi szerződések is tükrözik, hogy az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul, és mivel a tagállamok ezen közös – az egyes tagállamok által saját akaratukból magukévá tett – értékei alkotják azoknak a jogoknak az alapját, amelyeket az Unióban élők élveznek;
- B. mivel annak egyértelmű veszélye, hogy egy tagállam súlyosan megsérti az EUSZ 2. cikkében említett értékeket, nem csupán azt a tagállamot érinti, amelyben a veszély fennáll, hanem kihat a többi tagállamra, a tagállamok egymás iránti kölcsönös bizalmára, magára az Unió jellegére és az uniós polgárok uniós jog szerinti alapvető jogaira is;
- C. mivel – amint arra a Bizottságnak az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkéről szóló 2003. évi közleménye is utal – az EUSZ 7. cikkének hatálya az EUMSZ 258. cikkének hatályától eltérően nem korlátozódik a Szerződések szerinti kötelezettségekre, és mivel az Unió a tagállami hatáskörbe tartozó területeken is vizsgálhatja, hogy fennáll-e a közös értékek súlyos megsértésének egyértelmű veszélye;
- D. mivel az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése egy megelőző szakaszt testesít meg, amely lehetővé teszi az Unió számára a fellépést abban az esetben, ha fennáll a közös értékek súlyos megsértésének egyértelmű veszélye; mivel e megelőző fellépés az esetleges szankciók elkerülése céljából párbeszédet irányoz elő az érintett tagállammal;
- E. mivel annak ellenére, hogy a magyar hatóságok következetesen készen álltak arra, hogy megvitassák bármely konkrét intézkedés jogszerűségét, a helyzetet nem kezelték, és számos aggály továbbra is fennáll, ami negatív hatással van az Unióról kialakult képre, valamint az Unió hatékonyságára és hitelességére az alapvető jogok, az emberi jogok és a demokrácia globális védelme tekintetében, továbbá arra enged következtetni, hogy ezeket a kérdéseket az Unió összehangolt fellépése révén kell megoldani;

¹ HL C 104. E, 2004.4.30., 408. o.

² COM(2003)0606.

1. kijelenti, hogy a Parlament aggályai a következő kérdésekre vonatkoznak:
 - (1) az alkotmányos és a választási rendszer működése;
 - (2) az igazságszolgáltatás és más intézmények függetlensége, valamint a bírák jogai;
 - (3) a korrupció és az összeférhetetlenség;
 - (4) a magánélet védelme és az adatvédelem;
 - (5) a véleménynyilvánítás szabadsága;
 - (6) a tudományos élet szabadsága;
 - (7) a vallásszabadság;
 - (8) az egyesülési szabadság;
 - (9) az egyenlő bánásmódhoz való jog;
 - (10) a kisebbségekhez tartozó személyek – köztük a romák és a zsidók – jogai, valamint a kisebbségekkel szembeni gyűlölködő kijelentésekkel szembeni védelem;
 - (11) a migránsok, menedékkérők és menekültek alapvető jogai;
 - (12) a gazdasági és szociális jogok.
2. úgy véli, hogy a jelen állásfoglalás mellékletében említett tények és tendenciák együttesen rendszerszintű fenyegetést jelentenek az EUSZ 2. cikkében említett értékekre nézve, és egyértelműen fennáll ezek súlyos megsértésének veszélye;
3. tudomásul veszi a 2018. április 8-án tartott magyarországi országgyűlési választások eredményét; rámutat, hogy minden magyar kormány felelős azért, hogy felszámolja az EUSZ 2. cikke szerinti értékek súlyos megsértésének veszélyét, még abban az esetben is, ha ez a veszély a korábbi kormányok által javasolt vagy jóváhagyott szakpolitikai döntések tartós következménye;
4. az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően ezért továbbítja a Tanácsnak ezt az indokolással ellátott javaslatot, amelyben felkéri a Tanácsot annak megállapítására, hogy fennáll-e az egyértelmű veszélye annak, hogy Magyarország súlyosan megsérti az EUSZ 2. cikkében említett értékeket, továbbá felkéri a Tanácsot, hogy ennek kapcsán tegyen megfelelő ajánlásokat Magyarországnak;
5. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást és a mellékelt tanácsi határozatra irányuló indokolással ellátott javaslatot a Bizottságnak és a Tanácsnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY MELLÉKLETE

Tanácsi határozatra irányuló javaslat

az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az Unió alapértékeinek Magyarország általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 7. cikke (1) bekezdésére, tekintettel az Európai Parlament indokolással ellátott javaslatára, tekintettel az Európai Parlament egyetértésére,

mivel:

- (1) Az Unió az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 2. cikkében hivatkozott értékeken alapul, amelyek a tagállamok közös értékei, és amelyek közé tartozik a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartása is. Az EUSZ 49. cikke értelmében az Unióhoz való csatlakozás előfeltétele a 2. cikkben említett értékek tiszteletben tartása és előmozdítása.
- (2) Magyarország csatlakozása szuverén döntésen alapuló, önkéntes lépés volt, amellyel kapcsolatosan széles körű konszenzus alakult ki a magyar politikai erők körében.
- (3) Az Európai Parlament az indokolással ellátott javaslatában ismertette a magyarországi helyzettel kapcsolatos aggodalmait. A főbb aggályok az alkotmányos és a választási rendszer működésével, az igazságszolgáltatás és más intézmények függetlenségével, a bírák jogaival, a korrupcióval és az összeférhetetlenséggel, a magánélet védelmével és az adatvédelemmel, a véleménynyilvánítás szabadságával, a tudományos élet szabadságával, a vallásszabadsággal, az egyesülési szabadsággal, az egyenlő bánásmódhoz való joggal, a kisebbségekhez tartozó személyek, köztük a romák és a zsidók jogaival, valamint a kisebbségekkel szembeni gyűlölködő kijelentésekkel szembeni védelemmel, a migránsok, menedékkérők és menekültek alapvető jogaival, valamint a szociális jogokkal kapcsolatosak.
- (4) Az Európai Parlament azt is megállapította, hogy a magyar hatóságok következetesen készen álltak megvitatni bármely konkrét intézkedés jogszerűségét, ám ismétlődően elmulasztották megtenni a korábbi állásfoglalásaiban javasolt intézkedéseket.
- (5) A magyarországi helyzetről szóló 2017. május 17-i állásfoglalásában az Európai Parlament kijelentette, hogy a jelenlegi magyarországi helyzetben egyértelműen fennáll az EUSZ 2. cikkében említett értékek súlyos megsértésének veszélye, és indokolt az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárás megindítása.
- (6) Az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkéről szóló 2003. évi közleményében a

Bizottság számba vette a közös értékek tiszteletben tartásának és előmozdításának nyomon követése során figyelembe veendő számos információforrást, például a nemzetközi szervezetek jelentéseit, a nem kormányzati szervezetek jelentéseit, valamint a regionális és nemzetközi bíróságok határozatait. Nemzeti, európai és nemzetközi szintű szereplők széles köre – köztük az Unió intézményei és szervei, az Európa Tanács, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ), az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), valamint számos civil társadalmi szervezet – kifejezésre juttatta súlyos aggályait a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok magyarországi helyzetét illetően, ugyanakkor ezek kötelező jogi erővel nem bíró véleményeknek tekintendők, ugyanis egyedül az Európai Unió Bírósága jogosult a Szerződésekben foglalt rendelkezések értelmezésére.

Az alkotmányos és a választási rendszer működése

- (7) A Velencei Bizottság többször is kifejezte aggodalmát a magyarországi alkotmányozási folyamattal kapcsolatban, az Alaptörvényt és annak módosításait illetően egyaránt. Üdvözölte, hogy az Alaptörvény a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok védelmének elvein alapuló alkotmányos rendet hoz létre, valamint elismerte azokat az erőfeszítéseket, amelyek célja a közös európai demokratikus értékekkel és normákkal összhangban álló alkotmányos rend létrehozása, valamint az alapvető jogokkal és szabadságokkal kapcsolatos, a kötelező jogi erővel bíró nemzetközi eszközöknek megfelelő szabályozás bevezetése. A bíróságok a folyamat átláthatóságának hiányára, a civil társadalom nem megfelelő bevonására, a tényleges konzultáció hiányára, a hatalmi ágak szétválasztásának veszélyeztetésére, valamint a fékek és ellensúlyok nemzeti rendszerének gyengítésére összpontosítottak.
- (8) Az alkotmányos reform eredményeként korlátozták az Alkotmánybíróság jogkörét, többek között a költségvetési ügyek tekintetében, eltörölték az *actio popularis*-t, megszüntették a 2012. január 1. előtti ítélezési gyakorlatra való hivatkozás lehetőségét, valamint korlátozták az Alaptörvény módosításaira vonatkozó alkotmányossági vizsgálat lehetőségét a kizárólag eljárási jellegű szempontok kivételével. A Velencei Bizottság komoly aggodalmának adott hangot e korlátozásokat illetően, valamint a bírák kinevezési eljárásával kapcsolatban, továbbá ajánlásokat fogalmazott meg a magyar hatóságoknak a szükséges fékek és ellensúlyok biztosításával kapcsolatban az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvénnyel kapcsolatos, 2012. június 19-én elfogadott véleményében, valamint a Magyarország Alaptörvényének negyedik módosításáról szóló, 2013. június 17-én elfogadott véleményében. A Velencei Bizottság a véleményeiben a reformok több pozitív elemét is azonosította, például a költségvetési garanciákra vonatkozó rendelkezéseket, a bírák újraválasztásának tilalmát, valamint az alapvető jogok biztosának ahhoz való jogát, hogy utólagos felülvizsgálati eljárást kezdeményezzen.
- (9) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmának adott hangot azzal kapcsolatban, hogy a jelenlegi alkotmányjogi panasztételi eljárás korlátozottabb hozzáférést biztosít az Alkotmánybírósághoz, nem ír elő határidőt az alkotmányossági felülvizsgálat gyakorlására vonatkozóan, és nem jár halasztó hatállyal az érintett jogszabályra nézve. Azt is megemlítette, hogy az új alkotmánybírósági törvény rendelkezései gyengítik a bírák hivatali idejének biztonságát, és fokozzák a kormány által az Alkotmánybíróság összetételére és működésére

gyakorolt befolyást azzal, hogy megváltoztatták az alkotmánybírák számát, kinevezési eljárását és nyugdíjkorhatárát. Az Emberi Jogi Bizottság azt is aggasztónak találta, hogy korlátozták az Alkotmánybíróság jogkörét és jogosultságait a költségvetési jellegű jogszabályok felülvizsgálata tekintetében.

- (10) Az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának részleges választási megfigyelő missziója a 2018. április 9-én elfogadott előzetes megállapításaiban és következtetéseiben megállapítja, hogy a választások technikai lebonyolítása szakszerű és átlátható volt, az alapvető jogokat és szabadságokat összességében véve tiszteletben tartották, de a választásokra kedvezőtlen légkörben került sor. A választási szervek szakszerűen és átláthatóan tettek eleget megbízatásuknak, és az érintettek körében általános bizalmat élveztek. A kampány heves volt, ám az ellenséges és megfélemlítő kampányretorika korlátozott teret hagyott a lényegi vita számára, és csökkentette a szavazók arra való képességét, hogy tájékozott döntést hozzanak. A kampányfinanszírozás és a kampánykiadások felső határainak célja az esélyegyenlőség biztosítása valamennyi pályázó számára. A jelöltek egyenlő alapon való versengését azonban jelentős mértékben akadályozta, hogy a kormány túlzott mértékben költött a kormánykoalíció kampányüzenetét felerősítő nyilvános tájékoztató hirdetésekre. Aggodalmának adott hangot továbbá az egyéni választókerületek határainak kijelölését illetően. Hasonló aggályokat fogalmazott meg a Velencei Bizottság és a Demokratikus Választási Tanács által elfogadott, a magyar országgyűlési képviselők megválasztásáról szóló törvénnyel kapcsolatos 2012. június 18-i közös vélemény, amelyben megemlézték, hogy a választókerületek határait átlátható és szakszerű módon kell kijelölni, pártatlan és a politikától független eljárás révén, vagyis nem rövid távú politikai célokat követve.
- (11) Az elmúlt években a magyar kormány széles körben folytatott nemzeti konzultációkat, nemzeti szinten kiterjesztve a közvetlen demokráciát. A Bizottság 2017. április 27-én rámutatott, hogy az „Állítsuk meg Brüsszelt!” című nemzeti konzultáció több, a tények tekintetében pontatlan vagy rendkívül félrevezető állítást tartalmazott. A magyar kormány 2015 májusában konzultációkat tartott a „bevándorlás és a terrorizmus”, 2017 októberében pedig a „Soros-terv” tárgyában is. Ezek a konzultációk párhuzamot vontak a terrorizmus és a migráció között, gyűlöletet keltettek a migránsokkal szemben, és kimondottan Soros György személye és az Unió ellen irányultak.

Az igazságszolgáltatás és más intézmények függetlensége, valamint a bírák jogai

- (12) A jogi keret 2011-ben elfogadott jelentős megváltoztatásának eredményeként az újonnan létrehozott Országos Bírói Hivatal elnökét széles jogkörrel ruházták fel. A Velencei Bizottság a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvényről, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényről szóló, 2012. március 19-én elfogadott véleményében, valamint a bíróságokról szóló sarkalatos törvényekről szóló, 2012. október 15-én elfogadott véleményében bírálta e széles jogkört. Hasonló aggályokat fogalmazott meg az ENSZ bírák és ügyvédek függetlenségével foglalkozó különleges előadója 2012. február 29-én, illetve a korrupció ellen fellépő államok csoportja (GRECO) is a 2015. március 27-én elfogadott jelentésében. Mindezek a szereplők hangsúlyozták, hogy erősíteni kell az Országos Bírói Hivatal (OBH) mint kollektív testület felügyeleti szerepét, mivel az OBH Országgyűlés által megválasztott elnöke nem tekinthető bírói öngazgatási szervnek. A nemzetközi ajánlásokat követően megváltoztatták az OBH elnökének

jogállását, és korlátozták az elnök hatáskörét az elnök és az OBT közötti egyensúly javítása érdekében.

- (13) 2012 óta Magyarország pozitív lépéseket tett annak érdekében, hogy bizonyos feladatokat átruházzon az OBH elnökéről az OBT-re annak érdekében, hogy javuljon a két szerv közötti egyensúly. Ennek ellenére további előrelépésre van szükség. A GRECO a 2015. március 27-én elfogadott jelentésében szorgalmazta az OBH elnöke által hozott, mérlegelési jogkörön alapuló döntésekben rejlő potenciális kockázatok minimalizálását. Az OBH elnöke többek között jogosult bírák áthelyezésére és kirendelésére, továbbá szerepet játszik a fegyelmi ügyek terén. Az OBH elnöke továbbá javaslatot tesz a köztársasági elnöknek a bíróságok vezetőinek kinevezésére és felmentésére, ideértve a fellebbviteli bíróságok elnökeit és alelnökeit is. A GRECO üdvözölte a közelmúltban elfogadott bírói etikai kódexet, ám úgy vélte, hogy az lehetne explicitebb, és kiegészíthetné azt egy munkahelyi képzés is. A GRECO elismerte az igazságszolgáltatási rendszerben alkalmazandó felvételi és kiválasztási eljárásokra vonatkozó magyarországi szabályok 2012 és 2014 közötti módosításait is, amelyeknek köszönhetően az OBT szélesebb felügyeleti jogkört kapott a kiválasztási eljárás során. Az OBT a 2018. május 2-i ülésén egyhangú határozatokat fogadott el az OBH elnökének azon gyakorlatáról, hogy eredménytelennek nyilvánít bírói és bírósági vezetői álláshelyekre kiírt pályázatokat. A határozatok az elnök gyakorlatát törvénytörőnek találták.
- (14) A magyar kormány 2018. május 29-én előterjesztette az Alaptörvény hetedik módosításának tervezetét (T/332), amelyet 2018. június 20-án fogadtak el. A módosítás bevezette a közigazgatási bíróságok új rendszerét.
- (15) Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: „Bíróság”) által a C-286/12. sz. *Bizottság kontra Magyarország* ügyben 2012. november 6-án hozott ítélet¹ kimondta, hogy Magyarország megsértette az uniós jogból eredő kötelezettségeit azzal, hogy a bírák, ügyészek és közjegyzők esetében 62 éves életkorban kötelező nyugdíjazást előíró nemzeti rendszert vezetett be, majd az ítéletet követően a magyar Országgyűlés elfogadta a 2013. évi XX. törvényt, amely szerint az igazságszolgáltatásban tíz éves időtartam alatt fokozatosan kell 65 évre csökkenteni a nyugdíjkorhatárt, valamint meghatározta a visszahelyezés és a kompenzáció kritériumait. A törvény szerint fennállt annak a lehetősége, hogy a nyugdíjba vonult bírák a nyugdíjazásról szóló szabályozás előtti feltételekkel azonos feltételek mellett visszatérjenek korábbi tisztségeikbe, vagy ha nem kívántak visszatérni, 12 hónapos átalanýsszeget kaptak az elmaradt díjazás ellentételezéseként, és a bíróság előtt további kártérítést igényelhettek, de nem volt garantált a vezető közigazgatási pozíciókba való visszatérésük. Mindazonáltal a Bizottság tudomásul vette a Magyarország által annak érdekében hozott intézkedéseket, hogy a bírák nyugdíjazásáról szóló jogszabályt az uniós joggal összeegyeztethetővé tegye. A Nemzetközi Ügyvédi Kamara Emberi Jogi Intézete a 2015. októberi jelentésében kifejtette, hogy az eltávolított bírák többsége nem tért vissza eredeti hivatalába, részben amiatt, hogy azt már betöltötték. A jelentés azt is megemlítette, hogy a magyar igazságszolgáltatás függetlensége és pártatlansága nem garantálható, és hogy a jogállamiság meggyengült.

¹ A Bíróság C-286/12 sz. Bizottság kontra Magyarország ügyben 2012. november 6-án hozott ítélete, ECLI:EU:C:2012:687.

- (16) A *Gazsó kontra Magyarország* ügyben 2015. július 16-án hozott ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) megállapította, hogy sérült a tisztességes eljárásról és a hatékony jogorvoslatról való jog. Az EJEB arra a következtetésre jutott, hogy jogsértés abból a gyakorlatból ered, hogy Magyarország visszatérően nem biztosítja a polgári jogokat és kötelezettségeket meghatározó eljárások észszerű időn belüli lezárását, és nem tesz lépéseket annak érdekében, hogy a kérelmezők jogorvoslatot kérhessenek nemzeti szinten a túlságosan hosszú polgári eljárások miatt. Az ítélet végrehajtása még folyamatban van. A 2016-ban elfogadott új polgári perrendtartás a polgári eljárások felgyorsítását irányozza elő egy kétszakaszos eljárás bevezetésével. Magyarország tájékoztatta az Európa Tanács Miniszteri Bizottságát arról, hogy 2018 októberéig elfogadja az elhúzódó eljárásokra vonatkozó hatékony jogorvoslatot létrehozó új törvényt.
- (17) A *Baka kontra Magyarország* ügyben 2016. június 23-án hozott ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) megállapította, hogy sérült a bírósághoz forduláshoz és a szabad véleménynyilvánításhoz való jog Baka András esetében, akit 2009 júniusában hatéves időtartamra választottak meg a Legfelsőbb Bíróság elnökének, de a tisztsége megszűnt, amikor az Alaptörvény átmeneti rendelkezései értelmében a Kúria lett a Legfelsőbb Bíróság jogutóda. Az ítélet végrehajtása még folyamatban van. Az Európai Tanács Miniszteri Bizottsága 2017. március 10-én azt kérte, hogy hozzanak intézkedéseket a bírák hasonló okokból történő idő előtti elmozdításának megelőzése érdekében, kizárva az ilyen visszaélések lehetőségét. A magyar kormány megjegyezte, hogy ezek az intézkedések nem kapcsolódnak az ítélet végrehajtásához.
- (18) Jóri Andrást 2008. szeptember 29-én nevezték ki adatvédelmi biztosnak, hatéves időtartamra. A magyar Országgyűlés azonban 2012. január 1-jei hatállyal döntött az adatvédelmi rendszer reformjáról, és az adatvédelmi biztos helyett létrehozta a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot. Jóri András a hivatali idő lejárta előtt kénytelen volt elhagyni hivatalát. A Bíróság 2014. április 8-án megállapította, hogy a felügyeleti hatóságok függetlensége szükségszerűen magában foglalja, hogy lehetővé kell tenni számukra a teljes hivatali idejük kitöltését, és hogy Magyarország nem teljesítette a 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹ szerinti kötelezettségeit. Magyarország módosította a biztos kinevezésére vonatkozó szabályokat, bocsánatot kért, és kifizette az ellentételezés megállapodás szerinti összegét.
- (19) A Velencei Bizottság több hiányosságot tárt fel az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvényről és a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvényről szóló, 2012. június 19-én elfogadott véleményében. A GRECO a 2015. március 27-én elfogadott jelentésében sürgette a magyar hatóságokat, hogy tegyenek további lépéseket a visszaélések megelőzése és az ügyészség függetlenségének erősítése érdekében, többek között azzal, hogy megszüntetik a legfőbb ügyész újraválaszthatóságát. A GRECO ezen kívül azt is kérte, hogy a rendes ügyészek elleni fegyelmi eljárások legyenek átláthatóbbak, és az ügyek másik ügyészre történő átosztására szigorúbb jogi kritériumok és indokolási kötelezettségek vonatkozzanak. A magyar kormány szerint a GRECO 2017. évi megfelelési jelentése elismerte a Magyarország által az ügyészekre vonatkozóan tett előrelépést (a magyar hatóságok még nem engedélyezték a közzétételt,

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve (1995. október 24.) a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 281., 1995.11.23., 31. o.).

a GRECO plenáris üléseinek felhívásai ellenére). A második megfelelési jelentés elkészítése folyamatban van.

A korrupció és az összeférhetetlenség

- (20) A GRECO a 2015. március 27-én elfogadott jelentésében kérte, hogy dolgozzák ki a magyar országgyűlési képviselők magatartási kódexét, amely iránymutatást nyújt az összeférhetetlenség eseteire vonatkozóan. A képviselőknek eseti alapon jelenteniük kellene továbbá a felmerülő összeférhetetlenségeket, és szigorítani kellene a vagyonyilatkozat benyújtására való kötelezettséget. Olyan rendelkezéseket is életbe kellene léptetni, amelyek lehetővé teszik a pontatlan vagyonyilatkozatok benyújtásának szankcionálását. Ezenfelül a vagyonyilatkozatokat online nyilvánosságra kell hozni a lakosság általi, valódi ellenőrzés lehetővé tétele érdekében. Egységes elektronikus adatbázist kell létrehozni annak érdekében, hogy valamennyi nyilatkozat és azok módosításai átlátható módon hozzáférhetőek legyenek.
- (21) Az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának részleges választási megfigyelő missziója a 2018. április 9-én elfogadott előzetes megállapításaiban és következtetéseiben megállapítja, hogy a kampánykiadások korlátozott ellenőrzése és a kampányra felhasznált összegek forrásairól szóló részletes elszámolásnak a választások végéig fennálló hiánya csökkenti a kampányfinanszírozás átláthatóságát, és mindezek következtében a szavazók kevésbé képesek tájékozott döntést hozni, ami ellentétes az EBESZ kötelezettségvállalásaival és a nemzetközi normákkal. A hatályos jogszabályok utólagos nyomkövetési és ellenőrzési mechanizmust írnak elő. A jogi előírások betartásának nyomon követésére és ellenőrzésére az Állami Számvevőszék rendelkezik hatáskörrel. Az előzetes megállapítások és következtetések nem tartalmazták az Állami Számvevőszék 2018. évi parlamenti választásokról szóló hivatalos jelentését, mivel az akkor még nem készült el.
- (22) A Nyílt Kormányzati Együttműködés irányítóbizottsága 2016. december 7-én levelet kapott a magyar kormánytól, amelyben ez utóbbi bejelentette, hogy azonnali hatállyal kilép a partnerségből, amely önkéntes alapon mintegy 75 országot és több száz civil társadalmi szervezetet fog össze. A magyar kormányt 2015 júliusa óta vizsgálta a Nyílt Kormányzati Együttműködés azon aggodalmak miatt, amelyeket civil társadalmi szervezetek fogalmaztak meg különösen az országban meglévő mozgásterüket illetően. Nem az összes uniós tagállam vesz részt a Nyílt Kormányzati Együttműködésben.
- (23) Magyarország a GDP-je 4,4%-át vagy az állami beruházásainak több mint felét kitevő uniós finanszírozásban részesül. Továbbra is magas, 2016-ban 36%-os azon szerződések aránya, amelyeket olyan közbeszerzési eljárások után ítéltek oda, amelyekre egyetlen pályázat érkezett. A 2013 és 2017 közötti időszak vonatkozásában az Unión belül Magyarország tekintetében a legmagasabb az OLAF strukturális alapokkal és mezőgazdasággal kapcsolatos pénzügyi ajánlásainak százalékos aránya. Az OLAF 2016-ban zárta le egy 1,7 milliárd EUR értékű magyarországi közlekedési projekt vizsgálatát, amelyben több, ilyen építkezésekre szakosodott nemzetközi cég volt a fő érintett. A vizsgálat a projektek végrehajtása terén igen súlyos szabálytalanságokra, valamint lehetséges csalásokra és korrupcióra mutatott rá. 2017-ben az OLAF „súlyos szabálytalanságokat” és „összeférhetlenségeket” állapított meg 35 olyan közvilágítási tárgyú szerződést illetően, amelyeket egy, akkoriban a magyar miniszterelnök veje által

irányított vállalkozásnak ítélték oda. Az OLAF a pénzügyi ajánlásaival együtt megküldte végleges jelentését a Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatóságának azzal, hogy az 43,7 millió EUR-t fiztessen vissza, illetve igazságügyi ajánlásokat tett a legfőbb ügyésznek. Az OLAF által 2017-ben lezárt, határokon átnyúló vizsgálat olyan esetekre is kitért, amelyekben állítólag 31 kutatási és fejlesztési projektben éltek vissza uniós forrásokkal. A Magyarországon, Lettországon és Szerbiában végrehajtott vizsgálat olyan alvállalkozói rendszert tárt fel, amelynek segítségével mesterségesen növelték a projektek költségeit, és eltitkolták azt a tényt, hogy a végső beszállítók egymáshoz kapcsolódó vállalatok voltak. Az OLAF ezért azzal a Bizottságnak szóló pénzügyi ajánlással zárta le a vizsgálatot, hogy az fiztessen vissza 28,3 millió EUR-t, valamint igazságügyi ajánlást fogalmazott meg a magyar igazságügyi hatóságok számára. Magyarország úgy határozott, hogy nem vesz részt az Európai Ügyészség létrehozásában, amely felelős lesz az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények elkövetőivel és azok bűntársaival szembeni nyomozás és vádhatósági eljárás lefolytatásáért, valamint e személyek bíróság elé állításáért.

- (24) A gazdasági, társadalmi és területi kohézióról szóló hetedik jelentés szerint Magyarországon 1996 óta csökkent a kormányzati hatékonyság, és az ország az egyik legkevésbé hatékony kormányzatú tagállam az Unióban. Minden magyar régió jóval az uniós átlag alatt van a kormányzás minősége tekintetében. A Bizottság által 2014-ben közzétett uniós antikorrupciós jelentés szerint Magyarországon a korrupciót széles körben elterjedtnek (89%) érzékelik. A Világgazdasági Fórum által közzétett 2017–2018. évi globális versenyképességi jelentés szerint Magyarországon a vállalkozási tevékenység folytatása szempontjából az egyik legproblematisabb tényezőt a korrupció jelenti.

A magánélet védelme és az adatvédelem

- (25) A *Szabó és Vissy kontra Magyarország* ügyben 2016. január 12-én hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy sérült a magánélet tiszteletben tartásához való jog, mivel nem álltak rendelkezésre megfelelő jogi garanciák a nemzetbiztonsági célból folytatott esetlegesen törvénytelen titkos megfigyeléssel szemben, többek között a telekommunikációs eszközök használatához kapcsolódóan. A kérelmezők nem állították, hogy titkos felügyeleti intézkedéseket alkalmaztak volna velük szemben, ezért nincs szükség további egyedi intézkedésre. Általános intézkedésként módosítani kell a vonatkozó jogszabályokat. A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvény módosítására irányuló javaslatokat jelenleg vitatják meg az illetékes magyar minisztériumok szakértői. Az ítélet végrehajtása még folyamatban van.
- (26) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmának adott hangot azzal kapcsolatban, hogy Magyarországon a nemzetbiztonsági célból folytatott titkos megfigyelések jogi kerete lehetővé teszi a kommunikáció tömeges lehallgatását, és nem tartalmaz megfelelő biztosítékokat a magánélet tiszteletben tartásához való jogba történő önkényes beavatkozással szemben. Aggasztónak tartotta továbbá azt is, hogy nincsenek olyan rendelkezések, amelyek hatékony jogorvoslatot biztosítanak visszaélés esetén, valamint hogy az érintett személyt nem értesítik a lehető legrövidebb időn belül, a megfigyelési intézkedés megszüntetését követően, a korlátozás céljának veszélyeztetése nélkül.

A véleménynyilvánítás szabadsága

- (27) A Velencei Bizottság 2015. június 22-én fogadta el a magyarországi médiatörvényről (2010. évi CLXXXV. törvény a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról, 2010. évi CIV. törvény a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól, valamint a tömegmédia reklámbevételeinek adózásával kapcsolatos szabályozás) szóló véleményét, amelyben a sajtótörvény és a médiatörvény több módosítását szorgalmazza, különös tekintettel az „illegális médiatartalom” fogalom meghatározására, az újságírói források közzétételére és a médiaorgánumokra kiszabott szankciókra. Hasonló aggályokat fogalmazott meg az EBESZ médiaszabadságért felelős képviselőjének hivatala által 2011 februárjában megrendelt elemzés, az Európa Tanács előző emberi jogi biztosa által készített, az Európa Tanács médiaszabadsággal kapcsolatos normái fényében a magyar médiajogszabályokról szóló, 2011. február 25-i vélemény, valamint az Európa Tanács szakértői által készített, a magyar médiajogszabályokról szóló, 2012. május 11-i szakértői vélemény is. 2013. január 29-i nyilatkozatában az Európa Tanács főtitkára üdvözölte azt a tényt, hogy a média területén folytatott megbeszélések számos fontos változást eredményeztek. Ugyanakkor a fennmaradó aggályok az Európa Tanács emberi jogi biztosa is megismételte a magyarországi látogatását követően, 2014. december 16-án közzétett jelentésében. Az emberi jogi biztos megemlítette továbbá a médiatulajdon koncentrálódásával és az öncenzúrával kapcsolatos problémákat, valamint jelezte, hogy vissza kell vonni a becsületsértést bűncselekménnyé nyilvánító jogi keretet.
- (28) A médiajogszabályokról szóló 2015. június 22-i véleményében a Velencei Bizottság elismerte, hogy a magyar kormány éveken át erőfeszítéseket tett a médiatörvény eredeti szövegének javítására, összhangban a különböző megfigyelők, többek között az Európa Tanács észrevételeivel, és pozitívan értékelte, hogy a magyar hatóságok készek a párbeszéd folytatására. A Velencei Bizottság ugyanakkor ragaszkodott ahhoz, hogy meg kell változtatni a Médiatek tagjainak megválasztására vonatkozó szabályokat annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a társadalmi szempontból jelentős politikai és egyéb csoportok tisztességes képviseletét, és hogy felül kell vizsgálni a Médiatek és a Médiatek elnökének kinevezési módját és hatáskörét annak érdekében, hogy csökkenteni lehessen a hatalomkoncentrációt és biztosítani lehessen a politikai semlegességet; továbbá ugyanezen elvek mentén meg kell reformálni a kuratóriumot is. A Velencei Bizottság javasolta továbbá a közszolgálati médiaszolgáltatók irányításának decentralizálását, valamint azt, hogy ne a nemzeti hírügynökség legyen a közszolgálati médiaszolgáltatók kizárólagos hírszolgáltatója. Hasonló aggályokat fogalmazott meg az EBESZ médiaszabadságért felelős képviselőjének hivatala által 2011 februárjában megrendelt elemzés, az Európa Tanács előző emberi jogi biztosa által készített, az Európa Tanács médiaszabadsággal kapcsolatos normái fényében a magyar médiajogszabályokról szóló, 2011. február 25-i vélemény, valamint az Európa Tanács szakértői által készített, a magyar médiajogszabályokról szóló, 2012. május 11-i szakértői vélemény is. 2013. január 29-i nyilatkozatában az Európa Tanács főtitkára üdvözölte azt a tényt, hogy a média területén folytatott megbeszélések számos fontos változást eredményeztek. Ugyanakkor a fennmaradó aggályok az Európa Tanács emberi jogi biztosa is megismételte a magyarországi látogatását követően, 2014. december 16-án közzétett jelentésében.
- (29) A Velencei Bizottság 2012. október 18-án fogadta el az információs önrendelkezési

jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényről szóló véleményét. Az összességében pozitív értékelés ellenére a Velencei Bizottság megállapította, hogy további javításokra van szükség. A törvény későbbi módosításai azonban jelentős mértékben tovább korlátozták a kormányzati információkhoz való hozzáférés jogát. A módosításokat az EBESZ médiaszabadságért felelős képviselőjének hivatala által megrendelt 2016. márciusi elemzés is bírálta. Az elemzés szerint a közvetlen költségekért felszámítandó összegek teljes mértékben észszerűek, de az állami tisztviselők számára a kérések megválaszolására megszabott határidő elfogadhatatlan. Amint azt a Bizottság 2018. évi országjelentése is elismerte, az adatvédelmi biztos és a bíróságok, köztük az Alkotmánybíróság előremutató álláspontot alakítottak ki az átláthatósággal kapcsolatos ügyekben.

- (30) Az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának részleges választási megfigyelő missziója a 2018. április 9-én elfogadott, előzetes megállapításaiban és következtetéseiben a 2018-as magyar parlamenti választások kapcsán megállapítja, hogy az információhoz való hozzáférés, illetve a média és az egyesülés szabadsága többek között a közelmúltbeli jogi változások miatt korlátozott volt, és hogy a média kimerítően, ám rendkívül polarizált módon és kritikus elemzés nélkül számolt be a kampányról. A közszolgálati műsorszolgáltató a feladatának eleget téve ingyenes adásidőt biztosított a jelölteknek, ám a híradásai és a szerkesztői módszerei egyértelműen a kormánykoalíciónak kedveztek, ami nem felel meg a nemzetközi normáknak. A legtöbb kereskedelmi műsorszolgáltató beszámolóit valamelyik oldal, a kormány vagy az ellenzék mellett foglaltak állást. Az online média teret biztosított a sokoldalú, konkrét témákban folyó politikai vitáknak. Megállapította továbbá, hogy a tulajdonviszonyok átpolitizáltsága a korlátozó jogi kerettel párosulva dermesztő hatást gyakorolt a szerkesztői szabadságra, akadályozva ezzel a szavazók hozzáférést a sokszínű információhoz. Azt is megemlítette, hogy a módosítások indokolatlan korlátozásokat vezettek be az információhoz való hozzáférés tekintetében azáltal, hogy kiszélesítették a nyilvánosságra nem hozható információk meghatározását, és növelték az információkérések kezelési díját.
- (31) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmának adott hangot a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadságát korlátozó magyar médiaszabályozással és gyakorlatokkal kapcsolatban. Aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a jogszabályok egymást követő módosításait követően a jelenlegi jogszabályi keret nem biztosítja teljes mértékben a cenzúrától és akadályoztatástól mentes sajtót. Aggodalommal állapította meg továbbá, hogy a Médiatanács és a Médiahatóság nem rendelkezik kellő függetlenséggel feladatai ellátásához, valamint túlságosan széles körű szabályozási és szankcionálási hatáskörrel bír.
- (32) Az EBESZ tömegtájékoztatás szabadságával foglalkozó képviselője 2018. április 13-án határozottan elítélte, hogy egy magyar médiaorgánus egy több mint 200 fős listát tett közzé, azt állítva, hogy a név szerint említettekkel együtt több mint 2000 fő dolgozik „a kormány megdöntésén”. A listát a Figyelő című magyar folyóirat közölte április 11-én, és az számos újságíró és egyéb polgár nevét tartalmazza. Az EBESZ tömegtájékoztatás szabadságával foglalkozó képviselője 2018. május 7-én súlyos aggodalmának adott hangot amiatt, hogy megtagadták több független újságíró akkreditációját, ami megakadályozta, hogy tudósítsanak az új magyar parlament alakuló üléséről. Megjegyezte továbbá, hogy egy ilyen eseményt nem szabad a kritikus tudósítások

tartalmának visszaszorítására szolgáló eszközként felhasználni, és hogy e gyakorlat a magyar parlament új ciklusa számára rossz precedenst teremt.

A tudományos élet szabadsága

- (33) A Velencei Bizottság 2017. október 6-án fogadta el a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. április 4-i XXV. törvénnyel kapcsolatos véleményét. Megállapította, hogy a jogállamiság és az alapvető jogok tiszteletben tartása és garanciái szempontjából rendkívül problematikus, ha komoly indokok nélkül szigorúbb szabályokat vezetnek be a hosszú évek óta Magyarországon működő külföldi egyetemekre nézve, még hozzá szűk határidőkkel és súlyos jogi következményekkel. Ezeket az egyetemeket és hallgatóikat védik a tudományos élet szabadságára, a véleménynyilvánítás szabadságára, az egyesülés szabadságára, valamint az oktatáshoz való jogra és az oktatás szabadságára vonatkozó nemzeti és nemzetközi szabályok. A Velencei Bizottság javasolta a magyar hatóságoknak annak biztosítását, hogy a munkavállalási engedélyt előíró új szabályok ne érintsék aránytalanul a tudományos élet szabadságát, és azokat diszkriminációtól mentesen és rugalmasan alkalmazzák, a meglévő egyetemek által nyújtott oktatás minőségének és nemzetközi jellegének veszélyeztetése nélkül. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló törvénnyel kapcsolatos aggályokat a vélemény- és szólásszabadsághoz való joggal, a békés gyülekezés és az egyesülés szabadságához fűződő joggal, valamint a kulturális jogokkal foglalkozó ENSZ-különmegbízottak is osztják a 2017. április 11-i nyilatkozatukban. Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben kiemelte, hogy nem áll fenn elégséges indok a gondolat, a véleménynyilvánítás, az egyesülés és a tudományos élet szabadságának ilyen mértékű korlátozására.
- (34) A magyar Országgyűlés 2017. október 17-én az érintett intézmények kérésére és a Magyar Rektori Konferencia elnökének ajánlására 2019. január 1-ig meghosszabbította azt a határidőt, amelyen belül az országban működő külföldi egyetemeknek meg kell felelniük az új kritériumoknak. A Velencei Bizottság üdvözölte a hosszabbítást. A magyar kormány és az érintett külföldi felsőoktatási intézmények, elsősorban a Central European University közötti tárgyalások még folyamatban vannak, ám a külföldi egyetemek jogi helyzete továbbra is bizonytalan, jöllehet a Central European University időben teljesítette az új követelményeket.
- (35) A Bizottság 2017. december 7-én úgy döntött, hogy keresetet indít Magyarország ellen az Európai Unió Bíróságán amiatt, hogy a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló törvény aránytalan mértékben korlátozza az uniós és Unión kívüli egyetemek működését, és mert a törvényt összhangba kell hozni az uniós joggal. A Bizottság megállapította, hogy az új jogszabály ellentétes a tudományos élet szabadságával, az oktatáshoz való joggal és a vállalkozás szabadságával, amelyeket az Európai Unió Alapjogi Chartája rögzít, továbbá a nemzetközi kereskedelmi jog szerinti uniós jogi kötelezettségekkel is.

A vallásszabadság

- (36) A magyar Országgyűlés 2011. december 30-án elfogadta a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvényt, amely 2012. január 1-jén lépett hatályba. A

törvény felülvizsgálta számos vallási szervezetet jogi személyiségét, és 14-re csökkentette a Magyarországon jogszerűen elismert egyházak számát. Az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2011. december 16-án levélben értesítette a törvénnyel kapcsolatos aggályairól a magyar hatóságokat. A nemzetközi nyomásra reagálva a magyar Országgyűlés 2012 februárjában 31-re növelte az elismert egyházak számát. A Velencei Bizottság 2012. március 19-én fogadta el a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. magyar törvényről szóló véleményét, amelyben jelezte, hogy a törvény egy sor olyan követelményt állapít meg, amely túlzott és önkényes kritériumokon alapul az egyházként való elismerést illetően. Emellett jelezte, hogy a törvény következtében több száz korábban törvényesen elismert egyházat töröltek a nyilvántartásból, és hogy a törvény bizonyos mértékig egyenlőtlen, sőt akár diszkriminatív bánásmódot idéz elő a vallási meggyőződések és közösségek között attól függően, hogy el vannak-e ismerve vagy sem.

- (37) A magyar Alkotmánybíróság 2013 februárjában kimondta, hogy az elismert egyházak nyilvántartásból való törlése alkotmányellenes volt. Az Alkotmánybíróság határozatára reagálva az Országgyűlés 2013 márciusában módosította az Alaptörvényt. Az Országgyűlés 2013 júniusában és szeptemberében módosította a 2011. évi CCVI. törvényt annak érdekében, hogy létrehozza a „vallási közösségek” és a „bevett egyházak” kettős osztályozását. Az Országgyűlés 2013 szeptemberében az Alaptörvényt is módosította kimondottan azzal a céllal, hogy felhatalmazza magát azon vallási közösségek kiválasztására, amelyekkel az állam „közösségi célok elérése” érdekében „együttműködik”, diszkrecionális jogkört adva magának a vallási szervezetek kétharmados szavazattöbbséggel való elismerésére.
- (38) *A Magyar Keresztény Mennonita Egyház és mások kontra Magyarország* ügyben 2014. április 8-án hozott ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) megállapította, hogy Magyarország a lelkiismereti és vallásszabadsággal összefüggésben értelmetlenül megsértette az egyesülés szabadságát. A magyar Alkotmánybíróság megállapította az egyházak elismerésének feltételeire vonatkozó bizonyos szabályok alkotmányellenességét, és kötelezte a jogalkotót, hogy az érintett szabályokat hozza összhangba az emberi jogok európai egyezményével. A vonatkozó törvényt ennek megfelelően 2015 decemberében az Országgyűlés elé terjesztették, de nem kapta meg a szükséges többséget. Az ítélet végrehajtása még folyamatban van.

Az egyesülési szabadság

- (39) Az Európa Tanács emberi jogi biztosa a magyar hatóságoknak küldött 2014. július 9-i levelében aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a nem kormányzati szervezetek legitimitását megkérdőjelező politikusok megbélyegző retorikát alkalmaztak az EGT/Norvég Civil Támogatási Alap működtetőiként és kedvezményezettjeiként működő nem kormányzati szervezetek vonatkozásában a magyar Kormányzati Ellenőrzési Hivatal által végzett ellenőrzések kapcsán. A magyar kormány megállapodást írt alá az Alappal, és ennek eredményeként a támogatások folyósítása továbbra is folytatódik. . Az ENSZ emberi jog-védők helyzetével foglalkozó különleges előadója 2016. február 8. és 16. között Magyarországra látogatott, és jelentésében kiemelte, hogy az alapvető szabadságok, például a vélemény és a véleménynyilvánítás szabadsága vagy a békés gyülekezéshez és egyesüléshez való jog gyakorlását

szabályozó hatályos jogi keret jelentős kihívásokat támaszt, és hogy a nemzetbiztonsággal és a migrációval kapcsolatos jogszabályok korlátozó hatást gyakorolhatnak a civil társadalmi környezetre.

- (40) 2017 áprilisában az Országgyűlés elé terjesztették a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló törvénytervezetet, amelynek céljaként a pénzmosás vagy a terrorizmus megelőzésére szolgáló követelmények bevezetését nevezték meg. A Velencei Bizottság 2013-ban elismerte, hogy számos oka lehet annak, hogy az állam korlátozza a külföldi finanszírozást, ideértve a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzését is, de ezeket a legitim célokat nem szabad ürügyként felhasználni a nem kormányzati szervezetek ellenőrzésére, illetve arra, hogy korlátozzák azok jogszerű munkáját, különösen az emberi jogok védelme terén. Az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2017. április 26-án levelet intézett az Országgyűlés elnökéhez, amelyben jelezte, hogy a törvénytervezet benyújtására olyan időszakban került sor, amikor folyamatosan ellenséges retorikát alkalmaztak a kormányzó koalíció bizonyos képviselői, akik finanszírozási forrásaikra hivatkozva nyilvánosan „külföldi ügynököknek” minősítettek néhány nem kormányzati szervezetet, és megkérdőjelezték azok legitimitását; a „külföldi ügynök” kifejezés azonban nem szerepelt a tervezetben. Hasonló aggályok fogalmazódtak meg az Európa Tanács Nemzetközi Nem Kormányzati Szervezetek Konferenciájának elnöke és a nem kormányzati szervezetekről szóló törvénnyel foglalkozó szakértői tanács elnöke 2017. március 7-i nyilatkozatában, a nem kormányzati szervezetekről szóló törvénnyel foglalkozó szakértői tanács 2017. április 24-i véleményében, valamint emberijog-védők helyzetével és a vélemény- és szólásszabadsághoz való jog előmozdításával és védelmével foglalkozó ENSZ-különmegbízottak 2017. május 15-i nyilatkozatában.
- (41) Az Országgyűlés 2017. június 13-án több módosítással elfogadta a törvénytervezetet. A Velencei Bizottság a 2017. június 20-i véleményében elismerte, hogy a „külföldről támogatott szervezet” kifejezés semleges és leíró jellegű, és hogy e módosítások egy része jelentős javulást eredményezett, ám más aggályok továbbra is fennállnak, és a módosítások ellenére is féltő, hogy a törvény aránytalan és szükségtelen beavatkozást jelent az egyesülési szabadságba, a szólásszabadságba, a magánélet tisztelgetben tartásához való jogba és a megkülönböztetés tilalmába. Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben kiemelte, hogy nem áll fenn elégséges indok e követelmények előírására, és úgy tűnik, hogy ezek előírása egyes nem kormányzati szervezetek, köztük az emberi jogok magyarországi védelmével foglalkozó nem kormányzati szervezetek diszkreditálására irányuló kísérlet részét képezik.
- (42) A Bizottság 2017. december 7-én úgy határozott, hogy bírósági eljárást indít Magyarország ellen, amiért az nem teljesítette a Szerződésnek a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezései szerinti kötelezettségeit, mivel a nem kormányzati szervezetekről szóló törvény rendelkezései a Bizottság nézete szerint közvetve diszkriminálják és aránytalanul korlátozzák a civil társadalmi szervezeteknek juttatott külföldi adományokat. A Bizottság továbbá azt állította, hogy Magyarország a Szerződésnek az EUMSZ 26. cikke (2) bekezdésében és 56. cikkében meghatározott, a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseivel összefüggésben megsértette az egyesülési szabadsághoz, valamint a magánélet és a személyes adatok védelméhez való, az Alapjogi Chartában rögzített jogot.

- (43) A magyar kormány 2018 februárjában bemutatott egy három törvényjavaslatból (T/19776, T/19775, T/19774) álló jogalkotási csomagot. Az Európa Tanács Nemzetközi Nem Kormányzati Szervezetek Konferenciájának elnöke és a nem kormányzati szervezetekről szóló törvénnyel foglalkozó szakértői tanács elnöke 2018. február 14-én nyilatkozatot tettek, amelyben kiemelték, hogy a csomag nem felel meg az egyesülési szabadságnak, különösen a migránsokkal foglalkozó nem kormányzati szervezetekkel összefüggésben. Az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2018. február 15-én hasonló aggályokat fogalmazott meg. 2018. március 8-án az ENSZ véleményalkotási és véleménynyilvánítási szabadsághoz való jog előmozdításával és védelmével foglalkozó különleges előadója, az emberi jogi jogvédők helyzetével foglalkozó különleges előadója, az emberi jogokkal és a nemzetközi szolidaritással foglalkozó független szakértője, a migránsok jogaival foglalkozó különleges előadója, valamint rasszizmus, a faji megkülönböztetés, az idegengyűlölet és az ehhez kapcsolódó intolerancia jelenlegi formáival foglalkozó különleges előadója arra figyelmeztettek, hogy a jogszabály az egyesülési szabadság és a véleménynyilvánítási szabadság indokolatlan korlátozásához vezetne Magyarországon. Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmát fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a jogszabálycsomag „a nemzet túlélésére” és a polgárok és a kultúra védelmére utalva, illetve egy állítólagos nemzetközi összeesküvéssel kapcsolva össze a nem kormányzati szervezetek munkáját megbélyegezné a nem kormányzati szervezeteket, és akadályozná azokat az emberi jogok és különösen a menekültek, menedékkérők és migránsok jogainak védelme terén kifejtett fontos tevékenységeikben. Aggasztónak tartotta továbbá, hogy a nem kormányzati szervezeteknek szánt külföldi finanszírozásra vonatkozó korlátozások bevezetése az ilyen szervezetekre való törvényellenes nyomásgyakorlásra és a tevékenységeikbe való indokolatlan beavatkozásra is felhasználható lenne. A jogszabálytervezetek egyikének az volt a célja, hogy 25%-os adókulcsot vessen ki a nem kormányzati szervezetek számára Magyarországon kívülről érkező támogatásokra, köztük az uniós támogatásokra is. A jogalkotási csomag megfosztaná továbbá a nem kormányzati szervezeteket attól a jogorvoslati lehetőségtől, hogy az önkényes határozatokkal szemben fellebbezéssel éljenek. 2018. március 22-én az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének Jogi és Emberi Jogi Bizottsága a Velencei Bizottság véleményét kérte a jogalkotási csomag tervezetéről.
- (44) A magyar kormány 2018. május 29-én törvényjavaslatot terjesztett elő egyes törvényeknek a jogellenes bevándorlás elleni intézkedésekkel kapcsolatos módosításáról (T/333). A tervezet az előző jogalkotási csomag felülvizsgált változata, és büntetőjogi szankciókat javasol a „jogellenes bevándorlás elősegítésével” szemben. Ugyanezen a napon az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága kérte a javaslat visszavonását, és aggodalmának adott hangot amiatt, hogy a javaslatok – amennyiben elfogadják őket – megfosztanák a lakhelyük elhagyására kényszerült embereket a kritikus fontosságú segítségtől és szolgáltatásoktól, és tovább szítanák a feszült közbeszédet és az egyre terjedő idegengyűlöelő attitűdöt. Az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2018. június 1-jén hasonló aggályokat fogalmazott meg. 2018. március 22-én az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése Jogi és Emberi Jogi Bizottságának elnöke a Velencei Bizottság véleményét kérte az új javaslatról. A tervezetet 2018. június 20-án fogadták el, a Velencei Bizottság véleményének megszületése előtt. Az ENSZ emberi jogi főbiztosa 2018. június 21-én elítélte az Országgyűlés határozatát. 2018. június 22-én a Velencei Bizottság és az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala jelezte, hogy a büntetőjogi felelősségre vonatkozó rendelkezés eltántoríthat a védett szervezeti

és véleménynyilvánítási tevékenységektől, sérti az egyesülés és a véleménynyilvánítás szabadságát, ezért hatályon kívül kell helyezni.

Az egyenlő bánásmóddhoz való jog

- (45) A nők ellen a jogszabályokban és a gyakorlatban alkalmazott diszkrimináció problémájával foglalkozó ENSZ-munkacsoport 2016. május 17. és 27. között látogatást tett Magyarországon. A munkacsoport a jelentésében kiemelte, hogy a konzervatív családformát, amelynek védelmét a nemzet fennmaradása érdekében kifejtett létfontosságú hatása miatt garantálták, nem szabad ellentétbe állítani a nők politikai, gazdasági és szociális jogaival, valamint társadalmi szerepvállalásának növelésével. A munkacsoport rámutatott arra is, hogy a nők egyenlőséghez való joga nem vizsgálható pusztán a gyermekek, az idősek és a fogyatékossgal élők melletti újabb kiszolgáltatott csoport védelme fényében, hiszen a nők valamennyi ilyen csoport szerves részét képezik. Az új tankönyvek még mindig tartalmazzak nemi sztereotípiákat, a nőket elsősorban anyaként és feleségként, és egyes esetekben az anyákat az apáknál kevésbé intelligensként ábrázolva. Másrészt a munkacsoport elismerte a magyar kormány által a munka és a családi élet összeegyeztethetőségének megerősítése érdekében tett erőfeszítéseket, amelyek keretében a családtámogatási rendszerben nagyvonalú intézkedéseket vezettek be a koragyermekkori neveléssel és gondozással kapcsolatban. Az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának részleges választási megfigyelő missziója a 2018. április 9-én elfogadott előzetes megállapításaiban és következtetéseiben a 2018-as magyar parlamenti választások kapcsán megállapítja, hogy a nők továbbra is alulreprezentáltak a politikai életben, és nincsenek jogi követelmények a nemek közötti egyenlőség előmozdítására a választási környezetben. Bár az egyik jelentős párt országos listáját egy nő vezette, és egyes pártok a programjukban foglalkoztak a nemek közötti egyenlőség kérdéseivel, a nők társadalmi szerepvállalásának növelése csekély figyelmet kapott a kampányban, a média részéről is.
- (46) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben üdvözölte az isztambuli egyezmény aláírását, ám aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy Magyarországon továbbra is fennállnak patriarchális sztereotípiákon alapuló attitűdök a nők társadalmi szerepét illetően, valamint aggodalommal állapította meg, hogy politikai szereplők diszkriminatív megjegyzéseket tettek a nőkkel szemben. Megjegyezte továbbá, hogy a magyar büntető törvénykönyv nem nyújt teljes védelmet a kapcsolati erőszak női áldozatai számára. Aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a nők alulreprezentáltak a közszeaktor döntéshozatali pozícióiban, különösen a minisztériumokban és az Országgyűlésben. Az isztambuli egyezményt még nem ratifikálták.
- (47) Magyarország Alaptörvénye kötelező erejű rendelkezéseket fogalmaz meg a szülők munkahelyi védelméről és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítéséről, következésképpen speciális munkajogi szabályok vonatkoznak a nőkre, valamint a gyermeket nevelő anyákra és apákra. A Bizottság 2017. április 27-én indokolással ellátott véleményt adott ki, amelyben felszólította Magyarországot a 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹ helyes végrehajtására, mivel a magyar jog az

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő

irányelv által lehetővé tett kivételnél sokkal szélesebb körű kivételt biztosít a nemi alapon történő megkülönböztetés tilalma alól. A Bizottság ugyanezen a napon a 92/85/EGK tanácsi irányelvnek¹ való meg nem felelés miatt indokolással ellátott véleményt adott ki Magyarországnak, amely kimondja, hogy a munkáltatók kötelesek a várandós vagy szoptató munkavállalóknak megfelelő munkafeltételeket biztosítani egészségük és biztonságuk védelme érdekében. A magyar kormány vállalta, hogy módosítja az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény szükséges rendelkezéseit. Következésképpen 2018. június 7-én lezárták az ügyet.

- (48) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a diszkrimináció alkotmányos tilalma nem említi explicit módon a szexuális irányultságon és nemi identitáson alapuló megkülönböztetést, és hogy a család fogalmának alkotmány általi korlátozó meghatározása megkülönböztetéshez vezethet, mivel nem terjed ki bizonyos típusú családmódellre, köztük az azonos nemű párokra. Az Emberi Jogi Bizottság amiatt is aggodalmát fejezte ki, hogy erőszakos cselekmények, negatív sztereotípiák és előítéletek sújtják a leszbikus, meleg, biszexuális és transznemű személyeket, különösen a foglalkoztatásban és az oktatásban.
- (49) A 2018. április 5-i záró következtetéseiben az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága megemlítette azt is, hogy sok mentális, értelmi és pszichoszociális fogyatékossgal élő személyt kényszerítenek egészségügyi intézményekbe és kényszergyógykezelésre, valamint különítenek el, továbbá hogy a jelentések szerint zárt intézményekben erőszakos, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot alkalmaznak, és magas a ki nem vizsgált halálesetek száma.

A kisebbségekhez tartozó személyek – köztük a romák és a zsidók – jogai, valamint a kisebbségekkel szembeni gyűlölködő kijelentésekkel szembeni védelem;

- (50) A magyarországi látogatását követően 2014. december 16-én közzétett jelentésében az Európa Tanács emberi jogi biztosa jelezte, hogy aggasztónak tartja a rasszizmussal és az intoleranciával kapcsolatos magyarországi helyzet romlását, amelyen belül a cigányellenesség az intolerancia legkirívóbb formája, amiről a romákkal szembeni különösen durva, akár erőszakos cselekmények, félkatonai szervezetek felvonulásai, valamint a romák lakta falvakban tartott őrjáratok is tanúskodnak. Kiemelte továbbá, hogy a magyar hatóságok által tett, az antiszemita beszédet elítélő nyilatkozatok ellenére visszatérő probléma az antiszemitizmus, amely gyűlöletbeszéd, valamint a zsidók és a zsidó tulajdon ellen elkövetett erőszakos cselekmények formájában nyilvánul meg. Ezen kívül megemlítette a migránsok, köztük a menedékkérők és a menekültek ellen irányuló idegengyűlölet, valamint az egyéb társadalmi csoportokkal, köztük az LMBTI személyekkel, a szegényekkel és a hajléktalanokkal szembeni intolerancia kiújulását. A Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottság hasonló aggályokat fogalmazott meg a Magyarországról szóló, 2015. június 9-én közzétett jelentésében.

megvalósításáról (HL L 204., 2006.7.26., 23. o.);

¹ A Tanács 92/85/EGK irányelve (1992. október 19.) a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről (tizedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) (HL L 348., 1992.11.28., 1. o.).

- (51) Az Európa Tanács nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezményének tanácsadó bizottsága a 2016. február 25-én elfogadott, Magyarországról szóló negyedik véleményében megjegyezte, hogy a romák továbbra is rendszerszintű hátrányos megkülönböztetéssel és egyenlőtlenséggel szembesülnek az élet valamennyi területén, ideértve a lakhatást, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, illetve a társadalmi és politikai életben való részvételt is. Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága a 2017. július 5-i állásfoglalásában azt ajánlotta a magyar hatóságoknak, hogy tegyenek folyamatos és hatékony erőfeszítéseket a romákat sújtó egyenlőtlenség és diszkrimináció megelőzése, felszámolása és szankcionálása érdekében, a romák képviselőivel szoros konzultációkat folytatva javítsák a romák életkörülményeit, illetve az egészségügyi ellátáshoz és a munkaerőpiachoz való hozzáférést, hozzanak hatékony intézkedéseket a roma gyermekek folyamatos iskolai szegregációjához vezető gyakorlatok felszámolására, kettőzzék meg az erőfeszítéseket azon hiányosságok felszámolása érdekében, amelyekkel a roma gyermekek az oktatás terén szembesülnek, biztosítsák a roma gyermekek esélyegyenlőségét a minőségi oktatás valamennyi szintjéhez való hozzáférés terén, valamint továbbra is hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek révén megelőzhető, hogy a gyermekeket indokolatlanul speciális iskolákban vagy osztályokban helyezték el. A magyar kormány több jelentős intézkedést tett a romák integrációjának elősegítése céljából. 2012. július 4-én elfogadta a Munkahelyvédelmi Akciótervet, amelynek célja a hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatásának védelme és a tartósan munkanélküli személyek foglalkoztatásának elősegítése. Az egészségügyi egyenlőtlenségek csökkentése érdekében elfogadta az „Egészséges Magyarország 2014–2020” egészségügyi ágazati stratégiát. 2014-ben pedig stratégiát fogadott el a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozóan a szegregált településrészekben tapasztalható telepszerű lakhatás kezelése érdekében. Mindazonáltal az Alapjogi Ügynökség 2018. évi alapjogi jelentése szerint a jelenleg alkalmazásban nem álló, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatal romák aránya a 2011-es 38%-ról 2016-ra 51%-ra nőtt.
- (52) A *Horváth és Kiss kontra Magyarország* ügyben 2013. január 29-én hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy a vonatkozó magyar jogszabályok gyakorlati alkalmazása nem nyújt megfelelő biztosítékokat, és azt eredményezi, hogy a roma gyermekek túlreprezentáltak a speciális iskolákban a szellemi fogyatékoság módszeresen alkalmazott hibás diagnózisa miatt, ami az oktatáshoz való megkülönböztetéstől mentes jog megsértését jelenti. Az ítélet végrehajtása még folyamatban van.
- (53) A Bizottság 2016. május 26-án felszólító levelet küldött a magyar hatóságoknak azon magyarországi jogszabályokról és közigazgatási gyakorlatokról, amelyek eredményeként a roma gyermekek aránytalanul felülreprezentáltak a szellemi fogyatékosággal élő gyermekek számára fenntartott speciális iskolákban, és jelentős mértékű oktatási szegregációnak vannak kitéve a többségi iskolákban, ami akadályozza a társadalmi befogadásukat. A magyar kormány aktív párbeszédet folytat a Bizottsággal. A magyar integrációs stratégia az inkluzív oktatás előmozdítására, a szegregáció csökkentésére, a hátrányos helyzet generációk közötti átörökítésének megszakítására és az inkluzív iskolai környezet kialakítására összpontosít. Ezenkívül a közoktatási törvényt 2017 januárjától további garanciákkal egészítették ki, a magyar kormány pedig 2011–2015-ben hivatalos ellenőrzéseket indított, amelyek alapján a kormányzati hivatalok intézkedéseket hoztak.

- (54) A *Balázs kontra Magyarország* ügyben 2015. október 20-án hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy sérült a megkülönböztetés tilalma azzal, hogy nem vették figyelembe egy támadás romaellenes motivációját. Az *R.B. kontra Magyarország* ügyben 2016. április 12-én, illetve a *Király és Dömötör kontra Magyarország* ügyben 2017. január 17-én hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy sérült a magánélet tiszteletben tartásához való jog azzal, hogy nem vizsgálták ki megfelelően a faji motivációjú visszaélésekkel kapcsolatos vádakát. Az *M.F. kontra Magyarország* ügyben 2017. október 31-én hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy sérült a megkülönböztetés tilalma, illetve az embertelen vagy megalázó bánásmód tilalma azzal, hogy a hatóságok nem vizsgálták meg a szóban forgó eset mögött meghúzódó esetleges rasszista indítékot. Az említett ítéletek végrehajtása folyamatban van. A *Balázs kontra Magyarország* és az *R.B. kontra Magyarország* ügyben hozott ítéleteket követően azonban 2016. október 28-án hatályba lépett a „közösség elleni erőszakra vagy gyűlöletre uszítás” bűncselekményének a büntető törvénykönyvben meghatározott új tényállása, a Tanács 2008/913/IB kerethatározatának¹ végrehajtása céljából. 2011-ben módosították a büntető törvénykönyvet a szélsőjobboldali félkatonai csoportok kampányainak megakadályozása érdekében azzal, hogy bevezették az úgynevezett „egyenruhás bűnözés” fogalmát, amelynek értelmében a nemzeti, etnikai, vagy vallási csoport tagjában riadalmat keltő kihívóan közösségellenes magatartást három év szabadságvesztéssel rendelik büntetni.
- (55) Az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala 2015. június 29. és július 1. között helyszíni értékelő látogatást tett Magyarországon, miután jelentések szerint Miskolc város önkormányzata kényszerkilakoltatásokat hajtott végre romákkal szemben. A helyi hatóságok részéről gyakorlattá váltak a romaellenes intézkedések már a helyi rendelet 2014-es módosítása előtt is, továbbá a városi közéleti szereplők gyakran tettek romaellenes kijelentéseket. Tudósítások szerint 2013 februárjában Miskolc polgármestere bejelentette, hogy meg kívánja tisztítani a várost az „antiszociális, perverz romáktól”, akik állítólag jogosulatlanul részesültek a Fészekrakó Program keretében lakhatási kedvezményekben, valamint azoktól, akik olyan szociális alapú bérlakásokban laknak, amelyeknek fizetni kell a bérleti díját és fenntartási költségeit. A szavai egy kilakoltatás-sorozat kezdetét jelentették, és e hónap során 273 közül 50 lakást távolítottak el az érintett kategóriából – többek között azért is, hogy a területet egy stadion felújítása érdekében megtisztítsák. Az illetékes kormányzati szerv fellebbezése alapján a Kúria 2015. április 28-i határozata megsemmisítette a szóban forgó rendelkezéseket. Az alapvető jogok országgyűlési biztosa és a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa (az alapvető jogok biztosának helyettese) 2015. június 5-én közös véleményt adtak ki a miskolci romák alapjogainak megsértéséről, amelynek ajánlásait a helyi önkormányzat nem hajtotta végre. Az Egyenlő Bánásmód Hatóság szintén vizsgálatot folytatott le és 2015 júliusában határozatot hozott, amelyben felhívta a helyi önkormányzatot a kilakoltatások beszüntetésére és egy cselekvési terv kidolgozására arról, hogy miként biztosítható a lakhatás az emberi méltósággal összhangban. Az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2016. január 26-án levélben fordult Albánia, Bulgária, Franciaország, Magyarország, Olaszország, Szerbia és Svédország kormányához a romákkal szembeni kényszerkilakoltatások ügyében. A magyar

¹ A Tanács 2008/913/IB kerethatározata (2008. november 28.) a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről (HL L 328., 2008.12.6., 55. o.).

hatóságokhoz intézett levél tartalmazta a miskolci romákkal szembeni bánásmóddal kapcsolatos aggályokat. A cselekvési tervet 2016. április 21-én elfogadták, valamint időközben létrejött egy szociális lakásügynökség is. 2016. október 14-i határozatában az Egyenlő Bánásmód Hatóság megállapította, hogy az önkormányzat teljesítette a kötelezettségeit. Mindazonáltal a Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottság a 2018. május 15-én közzétett Magyarországgal kapcsolatos ajánlások végrehajtásáról szóló következtetéseiben megemlítette, hogy a romák lakhatási körülményeinek javítását célzó néhány pozitív fejlemény ellenére az ajánlás végrehajtása nem valósult meg.

- (56) Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2017. július 5-i állásfoglalásában azt ajánlotta a magyar hatóságoknak, hogy javítsák tovább és állandósítsák a zsidó közösséggel folytatott párbeszédet, tekintsék legfőbb prioritásnak a nyilvános antiszemitizmus elleni fellépést, tegyenek folyamatos erőfeszítéseket az összes faji és etnikai indíttatású vagy antiszemita cselekedet, köztük a vandalizmus és a gyűlöletbeszéd megelőzése, azonosítása, kivizsgálása, bíróság elé vitele és szankcionálása céljából, valamint fontolják meg a jogszabályok oly módon történő módosítását, hogy a lehető legszélesebb körű jogi védelmet lehessen biztosítani a rasszista bűncselekményekkel szemben.
- (57) A jelenlegi magyar kormány 2012-ben 50%-kal emelte a holokauszt túlélőinek életjáradékát, 2013-ban létrehozta a Magyar Holokauszt – 2014 Emlékbizottságot, a 2014-es évet a holokauszt emlékévé nyilvánította, elindította több magyarországi zsinagóga és zsidó temető felújítási és helyreállítási programját, és jelenleg előkészíti a Budapesten megrendezendő 2019. évi Makkabi Európa Játékokat. A magyar jogszabályi rendelkezések a gyűlölködéssel vagy a gyűlöletkeltéssel, köztük az antiszemita vagy a holokausztot tagadó, vagy lealacsonyító cselekményekkel kapcsolatban több jogsértő cselekményt is meghatároznak. 2015–2016-ban Magyarország kapta a Nemzetközi Holokauszt-emlékezési Szövetség (IHRA) elnöki tisztét. A 2018. március 15-én Budapesten tartott beszédében azonban Magyarország miniszterelnöke olyan polemikus, köztük nyilvánvalóan antiszemita sztereotípiákon alapuló támadásokat intézett Soros György ellen, amelyek büntethetőnek minősülhettek volna.
- (58) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a jelentések szerint a roma közösség továbbra is széles körű diszkriminációnak és kirekesztésnek, munkanélküliségnek, továbbá lakhatási és oktatási szegregációnak van kitéve. Különösen aggasztónak tartja, hogy a köznevelési törvény ellenére továbbra is elterjedt az iskolai szegregáció, különösen az egyházi és a magániskolákban, és továbbra is aránytalanul magas az enyhe fogyatékossgal élő gyermekek iskoláiban elhelyezett roma gyermekek száma. Aggodalmának adott hangot továbbá amiatt, hogy elterjedtek a kisebbségek, és különösen a romák, a muszlimok, a migránsok és a menekültek ellen irányuló gyűlölet-bűncselekmények és gyűlöletbeszéd a politikai közbeszédben, a médiában és az interneten, többek között a kormány által támogatott kampányok keretében is. Az Emberi Jogi Bizottság aggasztónak tartja továbbá az antiszemita sztereotípiák elterjedtségét. Aggasztónak tartja továbbá azokat az információkat is, amelyek szerint rendkívül alacsony a nyilvántartásba vett gyűlölet-bűncselekmények száma, mivel a rendőrség gyakran nem folytat vizsgálatot és nem emel vádat a gyűlölet-

bűncselekményekre és gyűlöletbeszédre vonatkozó hiteles beszámolókkal összefüggésben. Az Emberi Jogi Bizottság aggasztónak tartotta azokat a jelentéseket is, amelyek szerint a gyakorlatban a rendőrség rendszeresen alkalmaz etnikai alapú profilalkotást a romák vonatkozásában.

- (59) A gyöngyöspatai ügyet illetően, amelyben a helyi rendőrség csak romákra szabott ki bírságot kisebb közlekedési szabálysértések miatt, az elsőfokú ítélet megállapította, hogy a gyakorlat a romákkal szembeni zaklatást és közvetlen megkülönböztetést jelent még akkor is, ha az egyes intézkedések jogszerűek voltak. A másodfokú bíróság és a Kúria úgy döntött, hogy a Társaság a Szabadságjogokért, amely az *actio popularis*-t benyújtotta, nem tudta bizonyítani a megkülönböztetést. Az ügyet az EJEB elé terjesztették.
- (60) Az Alaptörvény negyedik módosítása értelmében „a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértésére”. A magyar büntető törvénykönyv bünteti a közösség elleni erőszakra vagy gyűlöletre uszítást. A kormány létrehozta a Gyűlölet-bűncselekmények Elleni Munkacsoportot, amely képzéseket nyújt a rendőröknek, illetve segíti az áldozatokat a rendőrséggel való együttműködésben és az incidensek bejelentésében.

A migránsok, menedékkérők és menekültek alapvető jogai

- (61) Az ENSZ menekültügyi főbiztosa 2015. július 3-án aggodalmának adott hangot a menedékjogról szóló törvény gyorsított eljárásban történő módosítása kapcsán. Az ENSZ emberi jogi főbiztosa 2015. szeptember 17-én kifejezte azon véleményét, hogy a menekültekkel és migránsokkal szembeni bánásmód tekintetében Magyarország megsértette a nemzetközi jogot. Az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2015. november 27-én azt nyilatkozta, hogy a Magyarország által a menekültügyi kihívásra adott válasz nem felel meg az emberi jogoknak. Az ENSZ menekültügyi főbiztosa, az Európa Tanács és az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala 2015. december 21-én sürgették Magyarországot, hogy tartózkodjon olyan politikák és gyakorlatok alkalmazásától, amelyek intoleranciát, félelmet és idegengyűlöletet gerjesztenek a menekültekkel és migránsokkal szemben. Az ENSZ menekültügyi főbiztosa 2016. június 6-án aggodalmának adott hangot amiatt, hogy egyre több vádat fogalmaznak meg a magyarországi határőrizeti hatóságok által a menedékkérők és migránsok ellen elkövetett visszaélésekkel kapcsolatban, valamint aggasztónak tartotta az általánosabb értelemben véve korlátozó jellegű határőrizeti és jogalkotási intézkedéseket, ideértve a menekültügyi eljáráshoz való hozzáféréssel kapcsolatos intézkedéseket is. Az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága 2017. április 10-én kérte a dublini eljárás szerinti, Magyarországra irányuló átadások azonnali felfüggesztését. 2017-ben a Magyarországon benyújtott 3397 nemzetközi védelem iránti kérelemből 2880-at elutasítottak, ami igen magas, 69,1 %-os elutasítási arányt jelent. 2015-ben a 480 nemzetközi védelem iránti kérelemmel kapcsolatos bírósági jogorvoslati kérelem közül 40 esetben (9%) született pozitív döntés. 2016-ban a 775 jogorvoslati kérelem közül 5 esetben (1%) született pozitív döntés, 2017-ben pedig egyáltalán nem volt jogorvoslati kérelem.
- (62) Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség alapjogi tisztviselője 2016 októberében és

2017 márciusában Magyarországra látogatott, mivel aggodalmak merültek fel benne amiatt, hogy az ügynökség esetleg olyan feltételek mellett működik, amelyek nem garantálják a magyar-szerb határt átlépő személyek jogainak tiszteletben tartását, védelmét és érvényesítését, és ennek következtében az ügynökség olyan helyzetbe kerül, amely *de facto* sértheti az Európai Unió Alapjogi Chartáját. Az alapjogi tisztviselő 2017 márciusában megállapította, hogy továbbra is nagyon magas a kockázata annak, hogy az ügynökséget részleges felelősség terheli az alapjogok megsértése esetén, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökségről szóló rendelet 34. cikkének megfelelően.

- (63) Az ENSZ önkényes fogva tartással foglalkozó munkacsoportja 2014. július 3-án jelezte, hogy jelentős javításokat és figyelmet igényel a menedékkérők és a rendezetlen jogállású migránsok helyzete annak biztosítása érdekében, hogy ne kerülhessen sor szabadságtól való önkényes megfosztásra. Hasonló aggályokat fogalmazott meg az Európa Tanács emberi jogi biztosa is a magyarországi látogatását követően 2014. december 16-án közzétett jelentésében a fogva tartást és különösen a kísérő nélküli kiskorúak fogva tartását illetően. A Kínzás, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetések Megelőzésére Létrehozott Európai Bizottság 2015. október 21. és 27. között Magyarországra látogatott, és a jelentésében kiemelte, hogy jelentős számú külföldi állampolgár (köztük kísérő nélküli kiskorúak) jelezte, hogy fizikai bántalmazásnak voltak kitéve a bevándorlási vagy menekültügyi őrizeti létesítményekben dolgozó rendőrök és fegyveres őrök részéről. Az ENSZ menekültügyi főbiztosa 2017. március 7-én aggodalmának adott hangot a magyar Országgyűlés által megszavazott új törvénnyel kapcsolatban, amelynek értelmében valamennyi menedékkérőt, köztük a gyermekeket is kötelezően őrizetbe kell venni a menekültügyi eljárás teljes időtartamára. Az Európa Tanács emberi jogi biztosa 2017. március 8-án a törvénymódosítással kapcsolatosan hasonló aggályokat megfogalmazó nyilatkozatot adott ki. A kínzás megelőzésével foglalkozó ENSZ-albizottság 2017. március 31-én sürgette Magyarországot, hogy azonnal hagyjon fel az őrizet túlzott mértékű alkalmazásával és keressen alternatív megoldásokat.
- (64) Az *O.M. kontra Magyarország* ügyben 2016. július 5-én hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy az önkényességet súroló fogva tartás miatt sérült a szabadsághoz és a biztonsághoz való jog. A hatóságok ugyanis nem jártak el körültekintően, amikor anélkül rendelték el a kérelmező őrizetbe vételét, hogy figyelembe vették volna, hogy a kiszolgáltató személyek, például a kérelmezőhöz hasonló LMBT személyek mennyire vannak biztonságban a többi fogva tartott személy között, akik közül sokan olyan országokból származnak, ahol széles körben elterjedtek az ilyen személyekkel szembeni kulturális vagy vallási előítéletek. Az ítélet végrehajtása még folyamatban van.
- (65) Az Európa Tanács főtitkárának migrációs és menekültügyi különleges képviselője 2017. június 12. és 16. között látogatást tett Szerbiában és két magyarországi tranzitónában. A különleges képviselő a jelentésében megállapította, hogy a migránsok és menekültek Magyarországról Szerbiába történő erőszakos visszafordítása aggodalomra adott okot az emberi jogok európai egyezményének 2. (az élethez való jog) és 3. cikke (a kínzás tilalma) fényében. A különleges képviselő azt is megjegyezte, hogy a menedékkérők röszkei és tompai tranzitónákban való fogadása kapcsán alkalmazott korlátozó gyakorlatok gyakran arra készítetik a menedékkérőket, hogy illegális megoldásokat keressenek a határon való átkelésre, akár embercsempészek és emberkereskedők

közreműködését véve igénybe az ezzel járó összes veszéllyel együtt. Jelezte, hogy a tranzitónákban folytatott menekültügyi eljárások nem rendelkeznek megfelelő biztosítékokkal ahhoz, hogy védelmet biztosítsanak a menedékkérőknek az olyan országokba való visszaküldéssel szemben, ahol fennáll a veszélye, hogy az EJEE 2. és 3. cikkével ellentétes módon bánják velük. A különleges képviselő arra a megállapításra jutott, hogy a magyar jogszabályokat és gyakorlatokat összhangba kell hozni az emberi jogok európai egyezményének előírásaival. A különleges képviselő több ajánlást is megfogalmazott, többek között felkérte a magyar hatóságokat – akár a vonatkozó jogi keret felülvizsgálata vagy a vonatkozó gyakorlatok megváltoztatása révén – annak biztosítására, hogy a magyar határra érkező vagy Magyarország területén tartózkodó külföldi állampolgárokat semmi se tántorítsa el a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásától. 2017. július 5. és 7. között az Európa Tanács Lanzarote-i Bizottságának (az Európa Tanács gyermekek szexuális kizsákmányolással és szexuális visszaéléssel szembeni védelméről szóló egyezménye részes feleinek bizottsága) delegációja is meglátogatott két tranzitónát, majd ezt követően ajánlásokat fogalmazott meg, többek között kérte, hogy valamennyi 18 év alatti életkorú személyt gyermekként kezeljenek, az életkoron alapuló megkülönböztetéstől mentesen, hogy biztosítsák a magyar joghatóság alá tartozó valamennyi gyermek szexuális kizsákmányolással és visszaélésekkel szembeni védelmét, valamint hogy ezeket a személyeket módszeresen rendes gyermekvédelmi intézményekben helyezték el annak elkerülése érdekében, hogy a tranzitónákban felnőttek vagy serdülők esetleg szexuális kizsákmányolást vagy szexuális visszaélést követhessenek el velük szemben. 2017. december 18–20-án az Emberkereskedelem Elleni Küzdelem Szakértői Csoportjának (GRETA) delegációja ellátogatott Magyarországra, többek között két tranzitónába is, és arra a következtetésre jutott, hogy a tranzitónák, ahol az ott tartózkodókat gyakorlatilag megfosztják a szabadságuktól, nem tekinthetők megfelelő és biztonságos szállásnak az emberkereskedelem áldozatai számára. Felszólította a magyar hatóságokat, hogy fogadjanak el az országban nem jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok körében az emberkereskedelem lehetséges áldozatainak azonosítására szolgáló jogi keretet, és tegyék hatékonyabbá a menedékkérők és az irreguláris migránsok körében az emberkereskedelem lehetséges áldozatainak azonosítására szolgáló eljárásokat. Ezenkívül 2018. január 1-től további szabályokat vezettek be általában a kiskorúak és különösen a kísérő nélküli kiskorúak érdekében; többek között speciális tantervet dolgoztak ki a kiskorú menedékkérők számára. A Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottság a Magyarországgal kapcsolatos ajánlások végrehajtásáról szóló, 2018. május 15-én közzétett következtetéseiben megemlítette, hogy – bár Magyarország hatalmas kihívásokkal szembesült a rengeteg migráns és menekült érkezését követően – megdöbbentőnek tartja a meghozott válaszhelyettesítéseket és azt, hogy az ötödik jelentése óta milyen súlyosan romlott a helyzet. A hatóságoknak sürgősen meg kell szüntetniük a tranzitónákat, különösen a gyermekes családok és az összes kísérő nélküli kiskorú esetében.

- (66) *Az Ilias és Ahmed kontra Magyarország* ügyben 2017. március 14-én hozott ítéletében az EJEB megállapította, hogy sérült a kérelmezők szabadsághoz és biztonsághoz való joga. Az EJEB azt is megállapította, hogy megsértették az embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmát azzal, hogy a kérelmezőket visszatoloncolták Szerbiába, továbbá sérült a hatékony jogorvoslathoz való jog a röszkei tranzitóna fogvatartási körülményei kapcsán. Az ügy jelenleg az EJEB nagytanácsa előtt folyamatban van.

- (67) 2018. március 14-én Ahmed H. ciprusi illetőségű szíriai állampolgárt, aki 2015 szeptemberében segíteni próbálta a Szíriából menekülő családtagjait a szerb-magyar határon való átkelésben, a magyar bíróság terrorcselekmény vádjára alapján 7 év börtönbüntetésre ítélte és 10 évre kitiltotta Magyarországról, ami kérdéseket vet fel a magyar terrorellenes jogszabályok alkalmazását és a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését illetően.
- (68) A C-643/15. és C-647/15. sz. egyesített ügyekben 2017. szeptember 6-án hozott ítéletében az Európai Unió Bírósága teljes egészükben elutasította a Szlovákia és Magyarország által a menedékkérők kötelező áthelyezésére szolgáló, az (EU) 2015/1601 tanácsi határozat szerinti átmeneti mechanizmus ellen benyújtott kereseteket. Az ítélet megszületése óta azonban Magyarország nem tett eleget a határozatnak. 2017. december 7-én a Bizottság úgy határozott, hogy a Cseh Köztársaság, Magyarország és Lengyelország ügyét az Európai Unió Bírósága elé utalja az áthelyezésre vonatkozó jogi kötelezettségeik be nem tartása miatt.
- (69) A Bizottság 2017. december 7-én úgy határozott, hogy folytatja a Magyarország ellen a menekültügyi jogszabályok miatt indított kötelezettségszegési eljárást azzal, hogy indokolással ellátott véleményt küld. A Bizottság úgy véli, hogy a magyar szabályozás nem felel meg az uniós jognak, különösen a 2013/32/EU¹, a 2008/115/EK² és a 2013/33/EU³ európai parlamenti és tanácsi irányelvnek és az Alapjogi Charta több rendelkezésének.
- (70) Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a 2017 márciusában elfogadott magyar törvény, amely a 14 éves kor alattiaként azonosított gyermekek kivételével lehetővé teszi a menedékkérők tranzitónákban való automatikus elhelyezését a menekültügyi eljárás időtartamára, a lehetővé tett elzárás időtartamának hossza és meghatározatlan volta, az egyes érintett személyek egyedi körülményeinek haladéktalan vizsgálatát előíró jogszabályi rendelkezés hiánya, valamint a tranzitónákban való elhelyezés elleni érdemi fellebbezést lehetővé tevő eljárási biztosítékok hiánya miatt nem felel meg a jogi normáknak. Az Emberi Jogi Bizottság különösen aggasztónak találta, hogy a jelentések szerint intenzíven alkalmazzák a Magyarországon belüli befogadó központokban való automatikus menekültügyi őrizetet, valamint aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a személyes szabadság korlátozását a jogellenes belépéstől való általános elrettentésre használják, és nem a kockázat személyre szabott meghatározására adott válaszként. Az Emberi Jogi Bizottság ezen kívül aggasztónak találta azt is, hogy állítólag igen mostoha körülmények uralkodnak bizonyos befogadó központokban. Aggodalommal értesült a visszatoloncolási jogszabályról, amelyet 2016 júniusában vezettek be, és amely lehetővé teszi, hogy a rendőrség gyorsított eljárásban toloncolja ki azokat, akik jogellenesen lépték át a határt és akiket a határtól legfeljebb 8 kilométerre tartottak őrizetben magyar területen (ezt később Magyarország teljes területére kiterjesztették), valamint a

¹ az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 2013/32/EU irányelve a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról (HL L 180., 2013.6.29., 60. o.).

² Az Európai Parlament és a Tanács 2008. december 16-i 2008/115/EK irányelve a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról (HL L 348., 2008.12.24., 98. o.).

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 2013/33/EU irányelve a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L 180., 2013.6.29., 96. o.).

191/2015. kormányrendeletéről, amely „biztonságos harmadik országnak” minősíti Szerbiát, lehetővé téve a visszatoloncolásokat a szerb-magyar határon. Az Emberi Jogi Bizottság aggodalommal állapítja meg, hogy a jelentések szerint a visszatoloncolásokat megkülönböztetés nélkül alkalmazzák, és hogy az ilyen intézkedés alá vetett egyéneknek csak igen korlátozott lehetőségük van menedékjog iránti kérelem benyújtására vagy fellebbezésre. Aggodalommal értesült azokról a jelentésekről is, amelyek szerint kollektív és erőszakos kitoloncolásokra is sor kerül, állítólag súlyos bántalmazások, rendőrök támadásai és gumilövedékekkel való lövések mellett, amik súlyos sérüléseket okoznak, és legalább egy alkalommal egy menedékkérő halálához vezettek. Aggodalmának adott hangot továbbá amiatt is, hogy a jelentések szerint a menedékkérő gyermekek és kísérő nélküli kiskorúak életkorának a tranzitónákban történő megállapítása nem megfelelő, jelentős mértékben támaszkodik egy szakértő általi vizuális vizsgálatra, és pontatlan, továbbá hogy a jelentések szerint az ilyen menedékkérők nem rendelkeznek megfelelő hozzáféréssel az oktatáshoz, a szociális és pszichológiai szolgáltatásokhoz, valamint a jogi segítségnyújtáshoz. Az Unión belüli nemzetközi védelemre vonatkozó közös eljárások létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv hatályaon kívül helyezésétől szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló új javaslat értelmében az életkor megállapítására irányuló orvosi vizsgálat végső eszköznek tekintendő.

Gazdasági és szociális jogok

- (71) A rendkívüli szegénységgel és az emberi jogok kérdésével megbízott különleges ENSZ-előadó és a megfelelő lakhatáshoz való joggal foglalkozó különleges ENSZ-előadó 2012. február 15-én és 2012. december 11-én felhívta Magyarországot, hogy vizsgálja felül azt a szabályozást, amely lehetőséget nyújt a helyi hatóságok számára, hogy a hajléktalanságot szabálysértéssé nyilvánítsák, illetve hogy tegyen eleget az Alkotmánybíróság által a hajléktalanság büntethetőségének megszüntetéséről hozott határozatnak. A magyarországi látogatását követően 2014. december 16-án közzétett jelentésében az Európa Tanács emberi jogi biztosja jelezte, hogy aggasztónak tartja az utcai hajléktalanság és kunyhó- és bódéépítés megakadályozása céljából hozott intézkedéseket, amelyeket széles körben jellemeztek úgy, hogy a gyakorlatban bűncselekménnyé nyilvánítják a hajléktalanságot. Az emberi jogi biztos sürgette a magyar hatóságokat, hogy vizsgálják ki azokat az ügyeket, amelyek alternatív megoldások nélküli kényszerkilakoltatásokról, és a család nehéz szociális-gazdasági helyzetére hivatkozva a gyermekek családjuktól való elszakításáról szólnak. Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága a 2018. április 5-i záró következtetéseiben aggodalmát fejezte ki az Alaptörvény negyedik módosításán alapuló állami és helyi jogszabályokkal kapcsolatban, amelyek sok közterületen tiltják, hogy a hajléktalanok az utcán maradjanak, és valójában büntetik a hajléktalanságot. Az Országgyűlés 2018. június 20-án elfogadta az Alaptörvény hetedik módosítását, amely tiltja az életvitelszerű tartózkodást a közterületeken. Ugyanezen a napon a megfelelő lakhatáshoz való joggal foglalkozó különleges ENSZ-előadó kijelentette, hogy a hajléktalanság büntethetővé tétele kegyetlen és a nemzetközi emberi joggal összeegyeztethetetlen.
- (72) A Szociális Jogok Európai Bizottságának 2017. évi következtetései kijelentették, hogy Magyarország megsérti az Európai Szociális Chartát azzal, hogy az önfoglalkoztatókat és a háztartási alkalmazottakat, valamint a munkavállalók egyéb kategóriáit nem védik a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó jogszabályok, hogy a

gyermekágyi halálozás ellen hozott intézkedések nem elégségesek, hogy az öregségi nyugdíj minimális összege nem megfelelő, hogy az álláskeresői járadék minimális összege nem megfelelő és a maximális folyósítási időtartama túl rövid, valamint hogy a rehabilitációs és rokkantsági ellátások minimális összege bizonyos esetekben nem megfelelő. A Szociális Jogok Európai Bizottsága azt is megállapította, hogy Magyarország megsérti az Európai Szociális Chartát azzal, hogy az egyedül élő, jövedelemmel nem rendelkező személyeknek, köztük időseknek járó szociális ellátás szintje nem megfelelő, hogy nem garantált a szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés az Európai Szociális Chartában részes államok jogszerűen tartózkodó állampolgárai számára, valamint hogy nem állapítható meg, hogy létezne megfelelő lakásellátás a kiszolgáltatott helyzetben lévő családok számára. A szakszervezeti jogok tekintetében a Bizottság kijelentette, hogy nincs kellően garantálva a munkavállalók fizetett szabadsághoz való joga, nem születtek a kollektív megállapodásokat ösztönző intézkedések, miközben a munkavállalók ilyen megállapodások révén való védelme Magyarországon egyértelműen alacsony szintű, és a közszolgálatban csak azok a szakszervezetek hirdethetnek sztrájkot, amelyek részesei a kormánnyal kötött megállapodásnak; a sztrájkjogból kizárt köztisztviselők meghatározására használt kritériumok túllépnek a Charta hatályán; a köztisztviselői szakszervezetek csak az érintett alkalmazottak többségének jóváhagyásával hirdethetnek sztrájkot.

- (73) 2010 decembere óta, amikor Orbán Viktor kormánya megszavazta az úgynevezett sztrájk törvény módosítását, a sztrájk Magyarországon elvben jogellenes. A módosítások azt jelentik, hogy a sztrájk elvben a kormányzati igazgatással közszolgáltatási szerződések révén kapcsolatban álló vállalatoknál megengedett lesz. A módosítás nem vonatkozik azokra a foglalkoztatotti csoportokra, amelyeket ez a jog egyszerűen nem illet meg, így például a mozdonyvezetőkre, a rendőrökre, az orvosi személyzetre és a légiforgalmi irányítókra. A probléma másban rejlik, elsősorban abban, hogy a munkavállalók milyen százaléku részvétele szükséges a sztrájkreferendumon ahhoz, hogy az érvényes legyen – ez pedig akár 70 % is lehet. Ezután az államnak teljes mértékben alárendelt munkaügyi bíróság határoz a sztrájk jogszerűségéről. 2011-ben kilenc alkalommal terjesztettek elő kérelmet sztrájk engedélyezése iránt. Hét esetben a kérelmet indokolás nélkül elutasították; két esetben lefolytatták az eljárást, azonban lehetetlennek bizonyult a határozat meghozatala.
- (74) Az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának 2014. október 14-én közzétett „Záró megállapítások Magyarország harmadik, negyedik és ötödik időszakos jelentéseiről” című jelentése aggodalmakat fogalmazott meg amiatt, hogy egyre több esetben vesznek el gyermekeket a családjuktól a család kedvezőtlen társadalmi-gazdasági helyzete miatt. A szülők elveszíthetik a gyermeküket a munkanélküliség, a szociális lakások hiánya vagy az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények helyhiánya miatt. Az Európai Roma Jogok Központjának egyik tanulmánya szerint ez a gyakorlat aránytalan mértékben sújtja a roma családokat és gyermekeket.
- (75) A Bizottság a Magyarország 2018. évi nemzeti reformprogramjáról szóló tanácsi ajánlás kiadására és Magyarország 2018. évi konvergenciaprogramjának tanácsi véleményezésére irányuló 2018. május 23-i ajánlásában jelezte, hogy 2016-ban 26,3%-kal csökkent a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya, ám még így is az uniós átlag felett van. A gyermekek általában jobban ki vannak téve a szegénység veszélyének, mint más korcsoportok. A foglalkoztatást

helyettesítő támogatás összege az egyszemélyes háztartások esetében nem éri el a szegénységi küszöb 50%-át, ami az egyik legalacsonyabb az Unióban. A munkanélküli ellátások megfelelősége nagyon alacsony: a 3 hónapos maximális időtartam az Unión belül a legrövidebb, és csak mintegy egynegyedét teszi ki annak az időnek, amelyre a munkakeresőknek átlagosan szükségük van ahhoz, hogy új munkahelyet találjanak. Ezen túlmenően a járadék összege a legalacsonyabbak között van az Unióban. A Bizottság azt ajánlotta, hogy javítsák a szociális segélyek és a munkanélküli-ellátások megfelelőségét, és terjesszék ki a támogatottak körét.

(76) A Tanács az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően 2018. [...] -án/-én meghallgatta Magyarországot.

(77) Ezen okokból az EUSZ 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően meg kell állapítani, hogy fennáll az egyértelmű veszélye annak, hogy Magyarország súlyosan megsérti az EUSZ 2. cikkében hivatkozott értékeket.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Egyértelműen fennáll a veszélye annak, hogy Magyarország súlyosan megsérti az Unió alapját képező értékeket.

2. cikk

A Tanács azt ajánlja, hogy Magyarország az e határozatról szóló értesítést követő három hónapon belül hozza meg a következő intézkedéseket: [...]

3. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő [...] napon lép hatályba.

4. cikk

Ennek a határozatnak Magyarország a címzettje.

Kelt Brüsszelben, ...-án/-én.

a Tanács részéről

az elnök

INDOKOLÁS

Az Európai Parlament az alapítása óta most először határozott úgy, hogy jelentés keretében vizsgálja meg az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárás megindításának szükségességét. Az előadó ezért megragadja az alkalmat, hogy vázolja azokat a lépéseket, amelyek révén arra a következtetésre jutott, hogy valóban egyértelműen fennáll a veszélye annak, hogy Magyarország súlyosan megsérti az EUSZ 2. cikkében említett értékeket. Az előadó azt reméli, hogy ily módon segítséget tud nyújtani a jövőbeni kollégáinak, akik hasonló feladattal szembesülhetnek.

Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.

Amennyiben valóban közös értékeinkről van szó, tartozunk magunknak annyival, hogy megvédjük ezeket minden olyan esetben, amikor veszélynek vannak kitéve. Az EU az EUSZ 7. cikke szerinti eljárás alkalmazásával tudja megvédeni a közös értékeinket. E cikk hatálya az uniós jogra vonatkozik, ám kiterjed azokra a területekre is, ahol a tagállamok önállóan járnak el.

Az előadó számára iránymutatásként szolgált az Európai Bizottság (COM(2003)606) számú, az Unió alapértékeinek tiszteletben tartásáról és előmozdításáról szóló közleménye. Ebben a következőket mondja ki:

„A 7. cikk hatálya nem korlátozódik az uniós jog hatálya alá eső területekre. Ez azt jelenti, hogy az Unió nem csak akkor léphet fel, ha a közös értékek megsértése e korlátozott hatókörön belül történt, hanem abban az esetben is, ha a közös értékek megsértésére olyan területen kerül sor, amelyen a tagállamok önálló hatáskörrel járnak el.” Majd így folytatja: *„A 7. cikk tehát olyan intézkedési jogosultságot ad az Unió számára, amely erősen eltér attól a hatáskörétől, hogy biztosítsa az alapvető jogoknak az uniós jog tagállamok általi alkalmazása során történő tiszteletben tartását.”*

Az előadó azt reméli, hogy ez egyértelművé teszi a jelentés tárgykörét, amely valóban kitér olyan aggodalmakra is, amelyek az uniós másodlagos joghoz sem közvetlenül sem közvetve nem kapcsolódó magyar jogszabályokkal és gyakorlatokkal kapcsolatosak.

A jelentés olyan ügyekre is utal, amelyekkel a Bizottság kötelezettségszegési eljárások keretében foglalkozott. E kötelezettségszegési ügyek némelyike már lezárult, ám mégis részét képezik a jelentésnek, mivel hatást gyakoroltak az országban kialakult légkörre. Egyes jogszabályok betűjét később hozzáigazították ugyan az európai értékekhez, ám a károk már bekövetkeztek. A 7. cikk szerinti elemzésnek kétségtelenül ki kell terjednie arra, hogy a társadalmon belül milyen elbátortalanító hatást gyakorolnak a szabadságokra a végrehajtott, majd később visszavont, illetve az előterjesztett, de még végre nem hajtott intézkedések.

A Parlament 2011-ben tette közzé első állásfoglalását az alapvető jogok magyarországi helyzetéről (az új médiatörvény kapcsán). 2013-ban a Parlament megszavazta „Az alapvető jogok helyzetéről: magyarországi normák és gyakorlatok” című igen alapos jelentést, majd nyomon követte a helyzet alakulását. Továbbra is azt kértük a Tanácstól és a Bizottságtól, hogy tegyenek lépéseket, ám nem jártunk sikerrel. A Bizottság csak 2014-ben ismertette a jogállamiság EU-n belüli védelmére szolgáló keretet. Az lett volna logikus, ha ezen új

mechanizmus alapján kezdődik párbeszéd Magyarországgal a jogállamiságról. Mivel ez nem történt meg, a Parlament 2017 májusában utasította az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságát, hogy készítse el ezt a jelentést.

Az Európai Parlament a jogállamiság európai védelme érdekében lép fel. Az évek során az Európai Parlament és az Európai Bizottság különféle módokon, különféle lépések és a magyar hatóságokkal folytatott számos egyeztetés révén foglalkozott a jelentésben megfogalmazott aggályokkal. Az Európai Parlament többször is vitát folytatott a magyar miniszterelnökkel, magyar miniszterekkel és más kormányzati tisztviselőkkel. A jogállamiság védelme érdekében azonban nem történt lényeges változás Magyarországon. Ezért az előadó nem lát más lehetőséget, mint hogy folytassa az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárást, és indokolással ellátott javaslatot terjeszt elő, amelyben felkéri a Tanácsot annak megállapítására, hogy egyértelműen fennáll a jogállamiság súlyos megsértésének veszélye, illetve hogy tegyen ajánlásokat Magyarországnak a meghozandó intézkedéseket illetően. Meg kell jegyezni tehát, hogy ez az eljárás a Tanács egészének, nem pedig a vizsgált tagállamnak ad feladatot, mivel az említett problémák orvoslására szolgáló, a 7. cikk (1) bekezdése szerinti eljárás megindítása előtt alkalmazott eszközök és lehetőségek nem jártak eredménnyel.

A fenti szempontok alapos mérlegelése – másokat is igyekezvén bevonni az eljárásba – időigényes feladat. A szavazás siettetése nem válna az eljárás javára.

Az eljárás részeként meghallgatásokat kell szervezni annak érdekében, hogy az európai polgárok megérthessék a kialakult helyzetet, mélyreható találkozókat kell szervezni az árnyékelőadókkal, és ezekre nemzetközi és európai szervezetek részéről szakértőket kell hívni, konzultálni kell a különféle érintett felekkel, látogatásokat kell tenni a vizsgált országban, és be kell vonni a Parlament más bizottságait is, hogy ki tudják fejteni véleményüket a szakterületükhöz tartozó témákban.

Az előadó, miután a Parlament plenáris ülésétől megkapta a megbízást, mélyreható elemzést végzett, és ezt a jól kidolgozott megközelítést követte. Párbeszédet folytattunk a Bizottság képviselőivel, az Alapjogi Ügynökséggel, az Európa Tanács emberi jogi biztosával, a Velencei Bizottsággal, az Európa Tanács főtitkárának migrációs és menekültügyi különleges képviselőjével, a Lanzarote-i Bizottsággal, a magyar kormány képviselőivel, valamint egy sor brüsszeli, strasbourg-i és budapesti nem kormányzati szervezettel és tudományos szakemberrel. Az előadó az átláthatóság jegyében mellékelte jelentéséhez azoknak a szervezeteknek a listáját, amelyekkel kutatásai során kapcsolatba lépett. Mivel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság nem küldött hivatalos küldöttséget Magyarországra, az előadó saját maga tett látogatást az országban. A jövőbeni eljárások esetében rendkívül fontos lenne parlamenti küldöttséget indítani az érintett tagállamba. Igen nehéz meggyőzni a vizsgált tagállam hatóságait és állampolgárait arról, hogy a Parlament szerint fennáll a Szerződésben foglalt európai értékek súlyos megsértésének egyértelmű veszélye, ha még annyi erőfeszítést sem teszünk, hogy hivatalos látogatást szervezzünk.

A többi parlamenti szaktanács által készített vélemények lehetővé teszik, hogy szélesebb körben megismerjük az európai parlamenti képviselők álláspontját, mutatják a közös felelősségvállalást, valamint garantálják a szélesebb részvételre építő eljárást. Az előadó ezért őszinte köszönetet mond a végleges jelentéshez hozzájáruló szaktanácsoknak.

Minden megfogalmazott észrevétel harmadik felek, gyakran az Európa Tanács, az ENSZ vagy az EBESZ véleményén alapszik, olykor pedig nemzeti vagy nemzetközi bíróságok ítéletein. Annak ellenére, hogy az előadó hálással támaszkodik ezekre az intézményekre, mindez azt is mutatja, hogy milyen hiányosságok vannak az EU-ban a demokrácia, a jogállamiság és az

alapvető jogok tagállamokbeli helyzetének kutatása és elemzése, illetve ezek eredményeinek közzététele terén. Az előadó ezért megismétli a Parlament Tanácshoz intézett felhívását, hogy sürgősen hozzon létre a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmust, és alkalmazza azt.

Az intézményi struktúrák azonban nem lehetnek sikeresek, ha hiányzik a politikai akarat. Az Európai Unió a közös értékekre és a szolidaritásra épül. Az európai történelem teli volt erőszakkal, az egyének jogait gyakran tiporták sárba úgymond „magasabb cél” érdekében. A második világháború 73 éve ért véget, a berlini falat pedig 29 éve bontották le. Mindkét emlék élénken él a kollektív emlékezetünkben.

Éppen a múltunkkal való szembenézés ihlette az EUSZ preambulumát: ösztönzést merítünk *„Európa kulturális, vallási és humanista örökségéből, amelyből az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen jogai, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, valamint a jogállamiság egyetemes értékei kibontakoztak, emlékeztetve az európai kontinens megosztottsága megszüntetésének történelmi fontosságára és annak szükségességére, hogy a jövő Európájának kialakításához szilárd alapokat teremtsenek, megerősítve elkötelezettségüket a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása és a jogállamiság elvei mellett”.*

A felelős vezetők szem előtt tartják ezt az örökséget, és ennek megfelelően járnak el. A közeli barátok pedig nem rettennek vissza attól, hogy elmondják egymásnak a kellemetlen igazságot.

A fentiekben vázolt eljárás alapján az előadó úgy véli, fel kell kérni a Tanácsot, hogy tegyen megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy helyreállítsa a befogadó demokráciát, a jogállamiságot és az alapvető jogok tiszteletben tartását Magyarországon.

MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK ÉS SZEMÉLYEK FELSOROLÁSA, AMELYEKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT

Az alábbi lista szigorúan önkéntes alapon készült az előadó kizárólagos felelőssége mellett. A jelentés elkészítése során a dokumentum bizottságban történő elfogadásáig az előadó az alábbi szervezetektől vagy személyektől kapott hozzájárulásokat:

Szervezet és/vagy személy
Amnesty International
ANKH
atlatszo.hu
A Város Mindenkié
Alapjogokért Központ
Közép-európai Egyetem
Európai Szövetség a Szabadságjogokért
Európa Tanács, az emberi jogi biztos hivatala
Európa Tanács, főtitkár
Európa Tanács, a főtitkár migrációs és menekültügyi különleges képviselője
Európa Tanács, Velencei Bizottság
Európa Tanács, Lanzarote-i Bizottság
ELTE, Állam- és Jogtudományi Kar
Európai Bizottság
Európai Egyetemi Intézet, a transznacionális kormányzással foglalkozó tagozat
Nemzetközi Emberi Jogi Föderáció (FIDH)
Freedom House
Alapjogi Ügynökség
Háttér Társaság
Magyarország Európai Unió melletti Állandó Képvisellete, rendkívüli és meghatalmazott nagykövet
Magyar Külgazdasági és Külügyminisztérium
Magyar Miniszterelnökség, parlamenti államtitkár
A röszkei tranzitóna magyar kormánytisztviselői
Társaság a Szabadságjogokért
Magyar Helsinki Bizottság
Idetartozunk Egyesület
K-Monitor
Menedék
Mérték Médiaelemző Műhely
Middlesex University
MigSzol Migráns Szolidaritás Csoport
Magyar Újságírók Országos Szövetsége (MÚOSZ)
Népszabadság
Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF)
Open Society European Policy Institute
Political Capital

Princeton University
Riporterek Határok Nélkül
Open Society Institute, Roma Kezdeményezések Hivatala
Roma Fényhozók Program
Roma Mediátor Hálózat
Roma Sajtóközpont
RTL csoport
Transparency International
Transvanilla Transznemű Egyesület
Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala (UNHCR)
Pécsi Tudományegyetem
444.hu

KISEBBSÉGI VÉLEMÉNY

az eljárási szabályzat 52a. cikkének (4) bekezdése alapján
Marek Jurek, Beata Gosiewska, Mylène Troszczynski, Auke Zijlstra, Barbara Kappel

A Szerződés 7. cikkének Magyarországgal szembeni alkalmazására irányuló javaslat közvetlenül az Európai Unió megosztására és válságának elmélyítésére irányul. A politikai különbségeket párbeszéd, és nem szankciók tárgyává kell tenni. Ezen elv megsértése akadályozza országaink együttműködését.

Mindenekelőtt azonban a javaslatnak nincs tényszerű indoka. A javaslat számos esetben odáig megy, hogy közvetlenül támad demokratikus eljárásokat, például az Alaptörvény módosításait és a nyilvános konzultációkat. Vádakat fogalmaz meg Magyarországgal szemben olyan szociális problémák megoldása – például a roma kisebbség integrációja – érdekében tett próbálkozásai miatt, amelyek több európai országban is fennállnak, és amelyeket Magyarország más országoknál jobban kezel.

Az állásfoglalás teljes mértékben figyelmen kívül hagyja a magyar hatóságok politikájának alapvető okát: azt, hogy alapjaitól kell helyreállítani a társadalmat, felszámolva csaknem fél évszázados szovjet uralom és kollaboráns totalitárius kormányok hatásait. Az állásfoglalás nem állítja, hogy ezt a feladatot helytelen vagy túlzott módon hajtják végre, de teljes mértékben figyelmen kívül hagyja, hogy ezt feltétlenül el kell végezni. Ebben az értelemben nem tiszteli a magyar társadalmat és a demokratikus döntések mögött meghúzódó okokat.

A jelentés abból indul ki, hogy Magyarországnak nincs joga olyan döntések meghozatalára, amelyeket más európai uniós országok korábban már meghoztak. Ezt az alapvetést a jelentéssel kapcsolatos munka során kifejezetten meghatározták („nem fogjuk összehasonlítani a magyar jogszabályokat más európai országok jogszabályaival”). Mindezen okok miatt úgy véljük, hogy az állásfoglalás-tervezet – és különösen annak fő következtetése – rendkívül káros.

26.4.2018

VÉLEMÉNY A KÖLTSÉGVETÉSI ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság részére

a magyarországi helyzetről (az Európai Parlament 2017. május 17-i állásfoglalása alapján)
(2017/2131(INL))

A vélemény előadója: Ingeborg Gräßle

(Kezdeményezés – az eljárási szabályzat 45. cikke)

JAVASLATOK

A Költségvetési Ellenőrző Bizottság felkéri az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalási indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 325. cikkének (5) bekezdésére,
- tekintettel a Korrupciókutató Központ Budapest által készített „Versenyintenzitás, korrupciós kockázatok és ártorzítás a magyar közbeszerzések kapcsán – 2009–2016” című tanulmányra,
- tekintettel a 2007–2013-as programozási időszak vonatkozásában a magyarországi európai uniós források felhasználásáról és hatásairól a Miniszterelnökség megbízásából a KPMG Tanácsadó Kft. és annak alvállalkozója, a GKI Gazdaságkutató Zrt. által készített elemzésre;
- tekintettel a magyarországi helyzetről szóló, 2017. május 17-i, 2015. június 10-i és december 16-i állásfoglalásaira¹, „Az alapvető jogok helyzetéről: magyarországi normák és gyakorlatok” című 2013. július 3-i², valamint a közelmúltbeli magyarországi politikai fejleményekről szóló, 2012. február 16-i állásfoglalására³,
- tekintettel a Transparency International 2006–2016 közötti időszakra vonatkozó

¹ Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0216, HL C 407., 2016.11.4., 46. o., és HL C 399., 2017.11.24., 127. o.

² HL C 75., 2016.2.26., 52. o.

³ HL C 249., 2013.8.30., 27. o.

korrupcióérzékelési indexére,

- tekintettel a Világ gazdasági Fórum 2017–2018-as globális versenyképességi indexére,
- A. mivel az uniós források a magyar GDP 1,9-4,4%-át teszik ki, és ezekből ered a közberuházásoknak több mint a fele;
- B. mivel a 2007–2013-as időszakban Magyarország számára 25,3 milliárd euró, míg a 2014–2020-as időszakban 25 milliárd euró került elkülönítésre a kohéziós és strukturális alapokból;
- C. mivel a kohéziós alapokból (Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), Kohéziós Alap, Európai Szociális Alap (ESZA)) az Unió 2004 és 2017 között 30,15 milliárd eurót fizetett ki Magyarország számára; mivel az uniós ellenőrzések nyomán végzett pénzügyi korrekció összege a mai napig mintegy 940 millió euró az ERFA, a Kohéziós Alap és az ESZA esetében, és várhatóan meg fogja haladni az 1 milliárd eurót;
- D. mivel az Unió által a résztvevőknek nyújtott pénzügyi hozzájárulás Magyarországon 288,1 millió euró a hetedik keretprogram és 174,9 millió euró a Horizont 2020 esetében;
- E. mivel az Unióhoz 2004 után csatlakozó tagállamok közül Magyarország használta fel az egyik legmagasabb arányban az uniós forrásokat;
- F. mivel a magyar GDP 2004 és 2016 között 16,1%-kal nőtt, amely csak kismértékben haladja meg az uniós átlagot, és jelentősen alacsonyabb, mint a többi visegrádi ország (Lengyelország, Cseh Köztársaság és Szlovákia) növekedési rátája;
- G. mivel 2008 óta Magyarország 19 pontot veszített a korrupcióérzékelési indexben, ami az egyik legrosszabb eredmény a tagállamok körében;
- H. mivel a 2016-os globális kormányzati mutatók hangsúlyozzák, hogy Magyarország visszaesett a kormányzati hatékonyság, a jogállamiság és a korrupció ellenőrzése terén;
- I. mivel a Tanács Magyarország 2017. évi nemzeti reformprogramjáról szóló, 2017. július 11-i ajánlása, amelyben véleményezi Magyarország 2017. évi konvergenciaprogramját¹, kiemelte, hogy javítani kell az államháztartás átláthatóságát, meg kell erősíteni az átláthatóságot és a versenyt a közbeszerzés terén átfogó és hatékony e-közbeszerzési rendszer alkalmazásával, és meg kell erősíteni a korrupció elleni küzdelem keretét; mivel az országspecifikus ajánlások szerint a közbeszerzési törvény elfogadásával korlátozott előrelépés történt az államháztartás átláthatósága terén, de fontos intézkedéseket elhalasztottak, különösen az e-közbeszerzés területén, és a mutatók alapján a verseny és az átláthatóság még mindig nem kielégítő a közbeszerzés terén; mivel az országspecifikus ajánlások szerint nem lehetett előrelépést feljegyezni a korrupció elleni küzdelem keretének javítása tekintetében, és nem terveznek változást a Nemzeti Korrupcióellenes Programban annak érdekében, hogy azt a korrupció megelőzése és visszatartó erejű szankciók alkalmazása terén hatékonyabbá tegyék; mivel az országspecifikus ajánlások szerint a magas szintű korrupciós ügyeket továbbra is csak kivételesen vizsgálják;

¹ HL C 261., 2017.8.9., 71. o.

- J. mivel az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) 2013 és 2016 között 57 vizsgálatot végzett Magyarország vonatkozásában, amivel Magyarország a második legtöbbször vizsgált tagállam az Unióban; mivel a vizsgálatok 80%-a igazságügyi és/vagy pénzügyi ajánlások megfogalmazásával zárult;
- K. mivel 2016-ban a tagországok közül Magyarország esetében kellett alkalmazni a legmagasabb összegű pénzügyi korrekciót, összesen 211 millió euró értékben;
- L. mivel a Magyarországra vonatkozó OLAF-vizsgálatok pénzügyi hatása a strukturális alapok és a mezőgazdaság tekintetében a 2013 és 2016 közötti időszakra elérte a 4,16%-ot, ami a legmagasabb az Unióban;
- M. mivel a 2016-ban Magyarországról az OLAF-hoz beérkező információk kevesebb mint 10%-a származott állami forrásokból;
- N. mivel a magyar nemzeti igazságügyi hatóságok által a 2009 és 2016 közötti időszakra vonatkozó OLAF-ajánlások alapján tett intézkedések csak az ajánlások 33%-át fedték le;
- O. mivel a közbeszerzések átláthatósági indexe Magyarországon 2015–2016-ban messze elmaradt a 2009–2010-es szinttől; mivel 2011 óta az uniós finanszírozású pályázatokat minden évben a nem uniós finanszírozású pályázatokhoz képest jelentősen alacsonyabb értékű átláthatósági index jellemzi; mivel a részletes elemzés azt mutatja, hogy az átláthatóság szintje 2016-ban jelentősen alacsonyabb volt, mint 2015-ben;**
- P. mivel az Európai Ügyészség 21 tagállam közötti megerősített együttműködés keretében került létrehozásra, de Magyarország úgy határozott, hogy nem vesz részt benne;
- Q. mivel becslések azt mutatják, hogy a közvetlen társadalmi veszteség szintje nagyon magas Magyarországon, a teljes szerződéses értéket tekintve 15-24%-ot ér el a 2009–2016-os időszakban, ami legalább 6,7 milliárd és 10,6 milliárd euró közötti összeget tesz ki;
- R. mivel az élénk civil társadalom létfontosságú szerepet játszik az átláthatóság, illetve a kormányok elszámoltathatósága előmozdításában a pénzügyek és korrupció elleni küzdelmük tekintetében;
1. úgy véli, hogy a korrupció jelenlegi szintje, az államháztartás átláthatóságának és elszámoltathatóságának hiánya és a nem támogatható kiadások vagy a finanszírozott projektek túlárazása hatással van az uniós források magyarországi felhasználására, úgy véli, hogy ez kimerítheti az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkében említett értékek megsértését, és indokolja az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárás megindítását;
 2. emlékeztet a Tanácsnak és a Bizottságnak a pénzmosási, adókikerülési és adókijátszási ügyekkel foglalkozó vizsgálatot követően adott 2017. december 13-i ajánlására, amelyben megjegyezte, hogy a Bizottság a korrupcióellenes ellenőrzést az európai szemeszter folyamatában fogja elvégezni, úgy vélte, hogy ebben a folyamatban az egyéb gazdasági és pénzügyek beárnyékolhatják a korrupció elleni küzdelmet, valamint felszólította a Bizottságot, hogy mutasson példát, és folytassa a korrupcióellenes jelentés közzétételét, valamint kötelezze el magát egy sokkal hitelesebb és átfogóbb korrupcióellenes stratégia mellett; rámutat, hogy a korrupció elleni küzdelem a rendőrségi és igazságügyi

együttműködés körébe tartozik, amely olyan politikaterület, ahol a Parlament társjogalkotó és teljes körű ellenőrzési hatáskörrel rendelkezik;

3. emlékeztet 2016. október 25-i állásfoglalására, amelyben a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozására irányuló ajánlásokat fogalmazott meg a Bizottság számára, és különösen kérte egy olyan, évenkénti jelentés elkészítését a demokráciáról, a jogállamiságról és az alapvető jogokról (európai jelentés a demokráciáról, a jogállamiságról és az alapvető jogokról), amely országspecifikus ajánlásokat tartalmaz, és külön hangsúlyt helyez a korrupcióra;
4. bírálja a magyarországi közbeszerzési gyakorlatok hiányosságait; aggodalommal jegyzi meg, hogy Magyarországon továbbra is igen magas, 36%-os az olyan közbeszerzések aránya, amelyek keretében az egyedüli pályázónak ítélték oda a megbízást, és Magyarország ezzel a második legrosszabb helyen áll az Unióban Lengyelország és Horvátország (45%) után¹; ezt arra utaló jelnek tartja, hogy a korrupció súlyos kockázata áll fenn a magyar közbeszerzési pályázatoknál; véleménye szerint a Bizottságnak hatékony felügyeleti eszközt kell bevezetnie a 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv² szellemének ellentmondó gyakorlatok alkalmazásának megakadályozására és a jogi egységesség biztosítására az eddig feltárt hiányosságok orvoslása érdekében; tájékoztatást kér a Magyarországon egyedüli pályázóként működő vállalatokról; vizsgálat lefolytatását kéri arról, hogy a pályázatokat azzal a céllal írják-e ki, hogy a szerződéseket bizonyos vállalatok kapják; felhívja a magyar kormányt, hogy minden évben tegye közzé a 15 000 eurónál nagyobb értékű szerződést elnyerő vállalkozók teljes jegyzékét, és hogy a lista tartalmazza a vállalkozók nevét és címét, a szerződés típusát, tárgyát, időtartamát és értékét, a választott közbeszerzési eljárás típusát és az illetékes hatóságot;
5. sajnálatosnak tartja, hogy a kormányzati hatékonyság Magyarországon 1996 óta csökkent³, és hogy az ország az egyik legkevésbé hatékony kormányzatú tagállam az Unióban; aggodalommal jegyzi meg, hogy minden magyar régió jóval az uniós átlag alatt van a kormányzás minősége tekintetében; megjegyzi, hogy az alacsony színvonalú kormányzás Magyarországon⁴ akadályozza a gazdasági fejlődést, és csökkenti az állami beruházások hatását;
6. megjegyzi, hogy a magyar régiókban a regionális innovációs teljesítmény⁵ még mindig csak mérsékelt; megjegyzi, hogy Magyarország még nem érte el az Európa 2020 stratégiában a GDP 3%-ának a kutatás-fejlesztésbe való befektetésére meghatározott célt⁶; kéri Magyarországot, hogy segítse elő a növekedést és a foglalkoztatást, és fektessen be uniós forrásokat az innovációba;

¹ Közbeszerzés – felmérés az Európai Unió adminisztratív kapacitásáról, 101. oldaltól kezdve

² Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről -i (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.).

³ Lásd: Hetedik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról, A kormányzás minőségében jelentős eltérések vannak Európán belül, 137. o.

⁴ Lásd: Hetedik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról, 6. térkép. Európai kormányzási minőségi index, 2017

⁵ Lásd: Hetedik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról, 5. térkép. Regionális innovációs teljesítmény, 2017

⁶ Lásd: Hetedik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról, 6. térkép. Európai kormányzási minőségi index, 2017

7. ösztönzi Magyarországot, hogy használjon fel uniós forrásokat gazdasága korszerűsítésének folytatására és a kkv-knak nyújtott támogatása erősítésére; hangsúlyozza, hogy Magyarországon a Horizont 2020 keretében nyújtandó uniós pénzügyi hozzájárulás 30,24%-át a részt vevő kkv-kra szánják, míg a sikeresen pályázó kkv-k aránya 7,26%, ami alacsonyabb, mint a sikeresen pályázó kkv-k aránya a 28 uniós tagállamban; továbbá megjegyzi, hogy az összes résztvevőre vetített sikerarány 20,3%-ról (hetedik keretprogram) 10,8%-ra esett (Horizont 2020), ami Magyarországot a 26. helyre rangsorolja a Horizont 2020 vonatkozásában;
8. felhívja a Bizottságot, hogy ösztönözze a tagállamokat az Európai Ügyészséghez való csatlakozásra;
9. hangsúlyozza, hogy a 2013 és 2016 közötti időszak vonatkozásában az Unión belül Magyarország tekintetében a legmagasabb az OLAF strukturális alapokkal és mezőgazdasággal kapcsolatos pénzügyi ajánlásainak százalékos aránya; hangsúlyozza, hogy az OLAF-ügyek átfogó pénzügyi hatása Magyarországon négyszer magasabb, mint a nemzeti vizsgálatoké; felhívja a Bizottságot és Magyarországot, hogy tegyék meg a szükséges erőfeszítéseket az uniós forrásokkal kapcsolatos csalások leküzdésére;
10. sajnálja, hogy a Bizottság felfüggesztette a korrupcióellenes jelentés kiadását; sürgeti a Bizottságot, hogy változtassa meg döntését, és rendszeresen tegyen közzé ilyen jelentést.

**INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL**

Az elfogadás dátuma	25.4.2018
A zárószavazás eredménye	+: 12 -: 0 0: 2
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Zigmantas Balčytis, Martina Dlabajová, Luke Ming Flanagan, Ingeborg Gräßle, Cătălin Sorin Ivan, Georgi Pirinski, Petri Sarvamaa, Marco Valli, Tomáš Zdechovský
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Richard Ashworth, Péter Niedermüller, Julia Pitera
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Andrea Bocskor, Tiemo Wölken

**NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS
A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN**

12	+
ALDE	Martina Dlabajová
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan
PPE	Richard Ashworth, Ingeborg Gräßle, Julia Pitera, Petri Sarvamaa, Tomáš Zdechovský
S&D	Zigmantas Balčytis, Cătălin Sorin Ivan, Péter Niedermüller, Georgi Pirinski, Tiemo Wölken

0	-

2	0
EFDD	Marco Valli
PPE	Andrea Bocskor

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodik

17.5.2018

VÉLEMÉNY A KULTURÁLIS ÉS OKTATÁSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság részére

a magyarországi helyzetről (az Európai Parlament 2017. május 17-i állásfoglalása alapján)
(2017/2131(INL))

A vélemény előadója: Petra Kammerervert

(Kezdeményezés – az eljárási szabályzat 45. cikke)

JAVASLATOK

A Kulturális és Oktatási Bizottság felkéri az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalási indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

A nemzeti felsőoktatási törvény módosításáról szóló törvény

1. elismeri, hogy amint arra a Velencei Bizottság következtetései is rámutattak, az oktatás területére vonatkozó egységes uniós normák és modellek hiányában a magyar kormány feladata, hogy megállapítsa és időnként felülvizsgálja a területén működő külföldi egyetemekre alkalmazandó legmegfelelőbb szabályozási keretet, valamint hogy e keret javítására törekedjen; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 165. cikke szerint az Unió hozzájárul a minőségi oktatás fejlesztéséhez azzal, hogy ösztönzi az együttműködést a tagállamok között, szükség esetén pedig támogatja és kiegészíti fellépésüket, miközben teljes mértékben tiszteletben tartja a tagállamok hatáskörét az oktatás tartalma, az oktatási rendszerek szervezése, valamint azok kulturális és nyelvi sokszínűsége tekintetében; hangsúlyozza továbbá, hogy a magyar kormány által végrehajtott oktatási törvényeknek a belső piaci szabadságokkal és az alapvető jogokkal teljes mértékben összeegyeztethetőknek kell lenniük;
2. emlékeztet arra, hogy az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 2017 áprilisában a magyar nemzeti felsőoktatási törvény módosításáról szóló törvény elfogadása miatt a Velencei Bizottság véleményét kérte, és hogy a Velencei Bizottság következtetéseiben kifejtette, hogy a Magyarországon hosszú évek óta jogszerűen működő külföldi

egyetemekre vonatkozó szigorúbb szabályok bevezetése és azok szigorú határidőkkel és súlyos jogkövetkezményekkel való összekapcsolása a jogállamiság és az alapvető jogok tiszteletben tartása szempontjából rendkívül problematikus;

3. elismeri, hogy a magyar kormány a magyarországi helyzetről szóló, 2017. május 17-i európai parlamenti állásfoglalásban foglalt bizonyos követelményeket teljesített, különösen ami a nemzeti felsőoktatási törvény módosításáról szóló törvényben foglalt határidők felfüggesztését, valamint a Central European University (CEU) esetében illetékes egyesült államokbeli szervvel folytatandó tárgyalások megkezdését illeti; fájjalja ugyanakkor, hogy jóllehet már a múlt évben elkészült a magyar kormány és a CEU székhelye szerinti ország kormánya közötti együttműködési megállapodás, azt a magyar miniszterelnök még mindig nem írta alá; emellett sajnálatának ad hangot amiatt, hogy a magyar kormány a nemzeti felsőoktatási törvény módosításáról szóló törvényt nem vonta vissza;
4. megállapítja továbbá, hogy a határidők felfüggesztése hosszú távon nem szavatolja sem az egyetemek, sem az oktatók és a hallgatók számára a tervezési biztonságot; ezzel összefüggésben üdvözlí, hogy a magyar hatóságok 2018. április 13-án az Egyesült Államok New York tagállamába látogattak, hogy eloszlássák a magyar kormány CEU-val szembeni aggályait; fájjalja ugyanakkor, hogy a magyar kormány és a CEU székhelye szerinti ország kormánya közötti együttműködési megállapodást továbbra sem írták alá és nem ratifikálták, noha a magyar hatóságok a látogatás során megerősítették, hogy a CEU immár megfelel a „Lex CEU” követelményeinek; felszólítja ezért a magyar kormányt, hogy a blokkoló politikával felhagyva kösse meg a CEU-ról szóló, New York állammal már megtárgyalt együttműködési megállapodást annak érdekében, hogy az egyetem zökkenőmentesen folytathassa tevékenységét;
5. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság és a magyar kormány között a nemzeti felsőoktatási törvény módosításáról szóló törvény kapcsán kialakult jogi vitát mindeddig nem sikerült rendezni, aminek következtében a Bizottság keresetet nyújtott be az Európai Unió Bíróságához; hangsúlyozza, hogy noha Magyarországnak joga van saját oktatási törvényeket alkotni, azok nem lehetnek ellentétesek a belső piaci szabadságokkal, különösen a szolgáltatásnyújtás szabadságával és a letelepedés szabadságával, valamint a tudományos élet szabadságához való joggal, az oktatáshoz való joggal és a vállalkozás szabadságával, amelyeket az Európai Unió Alapjogi Chartája rögzít;

A roma gyermekek szegregációja

6. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a roma gyermekek mindennapos és sokféle formát öltő hátrányos megkülönböztetése és az oktatáson belüli szegregációja Magyarországon továbbra is mélyen gyökerező és széles körben elterjedt strukturális jelenség, amely hozzájárul a romák társadalmi kirekesztéséhez, és csökkenti integrációjuk esélyeit az oktatási rendszeren, a munkaerőpiacon és a társadalom egészén belül; emlékeztet arra, hogy a romák szegregációjával kapcsolatban a Bizottság számos ajánlást fogalmazott meg, ezért kéri a magyar kormányt, hogy tegyen eleget ezen ajánlásoknak, és hajtson végre hatékony intézkedéseket;

Médiapolitika

7. úgy véli, hogy a Bizottság a 2010-es magyar médiatörvény vizsgálatakor nem volt elég alapos, és nem vette figyelembe az EUMSZ 2. cikkében felsorolt értékeket; emlékeztet arra, hogy a Velencei Bizottság 2015 júniusában közzétette a magyar médiatörvényre vonatkozó véleményét, amelyben megállapította, hogy e törvényt a magyar hatóságoknak több vonatkozásban is felül kell vizsgálniuk, amennyiben nemcsak javítani akarják a média szabadságát az országban, hanem árnyalni a közvélemény arról kialakult felfogását is;
8. úgy véli, hogy a 2010-es magyar médiatörvény kereshattulajdonlásra vonatkozó szabályai nem elégségesek, emiatt a médiapiacn torzulások és egyensúlyzavarok keletkeztek; hangsúlyozza, hogy a magyar médiapiac koncentrációja megnőtt, rengeteg független helyi rádióadó és tévéállomás eltűnt, és a közösségi rádiózás korábban virágzó szegmense ugyancsak hanyatlásnak indult; úgy véli, hogy meg kell erősíteni a média tulajdonlásának átláthatóságát, különösen abban az esetben, ha a médiaorgánum közpénzekből is támogatásban részesül;
9. véleménye szerint a magyar Médiatanács (amelynek tagjait 2010 óta csak a kormánypárt jelölheti) erőteljesen hozzájárult a rádiópiac szerkezeti átalakításához annak érdekében, hogy kielégítse az aktuális politikai szükségleteket; felhívónak tartja, hogy a Médiatanács a média terén még minimális szinten sem biztosít egyensúlyt;
10. kiemeli, hogy az állami hirdetésekre fordított kiadások aránytalan mértékben kedveznek egyes médiavállalatoknak, mások rovására; rámutat, hogy 2017-ben az állami kiadások magasabbak voltak, mint valaha, és hogy az állami megrendeléseket jellemzően a kormányhoz hű, túlnyomórészt oligarchák ellenőrzése alatt álló médiaorgánumok kapják meg;
11. emlékeztet arra, hogy a magyar Országgyűlés 2017 májusában törvényt fogadott el, amelynek értelmében a reklámok után kivetett adó mértéke 5,3%-ról 7,5%-ra emelkedik, ami aggályokat vet fel azzal kapcsolatban, hogy esetleg nyomást akarnak gyakorolni az országban még megmaradt független médiaorgánumokra; aggódalmának ad hangot amiatt, hogy politikai párt kizárólag ingyenesen tehet közzé hirdetéseket állami és magántulajdonban lévő médiában, ami aggályokat vet fel a tájékoztatáshoz való hozzáférés korlátozása tekintetében, hiszen a magántulajdonban levő média aligha óhajt ingyenes hirdetéseket sugározni; úgy véli, biztosítani kell, hogy az állami hirdetésekre vonatkozó szerződéseket minden médiaorgánummal tisztességes és átlátható módon kössék meg;
12. hangsúlyozza, hogy az úgynevezett „közszolgálati” műsorszolgáltató (az MTVA), amely magában foglalja az összes állami rádió- és televízióállomást, kritikátlanul terjeszti a kormány üzeneteit, különösen pedig folyamatosan teret ad a kormány által működtetett menekültellenes vagy „Stop-Soros” kampányoknak; hangsúlyozza, hogy az „M1” állami televízióadó 24 órás hírsatornaként a korábbinál több lehetőséget kínál a propaganda céljaira és a kormány üzeneteinek közvetítésére;
13. rámutat arra, hogy a közszolgálati műsorszolgáltató nem felel meg az átláthatóságra vonatkozó követelményeknek, nem biztosít nyilvánosan hozzáférhető tájékoztatást a közpénzek elköltésének nyomon követésére, és számos európai közszolgálati műsorszolgáltatótól eltérően éves jelentést sem készít, sőt még az sem ismeretes, hogy miként határozza meg közszolgáltatási kötelezettségeit, illetve miként tesz eleget

azoknak;

14. emlékeztet arra, hogy a média szabadsága és sokszínűsége az Európai Unió Alapjogi Chartájának 11. cikkében rögzített alapvető jog, amely a demokratikus társadalmak alapkövét képezi; nyomatékosan felszólítja ezért a magyar kormányt arra, hogy szavatolja a média szabadságát és sokszínűségét, ami az Unió alapvető értékei közé tartozik;
15. hangsúlyozza, hogy a nemrégiben az Economist Intelligence Unit (EIU) által közzétett 2017. évi demokráciaindex, valamint a Riporterek Határok Nélkül által közzétett 2018. évi sajtószabadság-index tanúsága szerint az elmúlt években Magyarországon a média szabadságának és sokszínűségének helyzete súlyos aggodalmakra ad okot az állami beavatkozás és a fokozott állami ellenőrzés miatt; ezzel kapcsolatban aggodalmának ad hangot Magyarország egyik legrégebb és legtekintélyesebb napilapjának, a Népszabadságnak az értékesítése és azt követő bezárása miatt;
16. hangsúlyozza, hogy a független média újságírói a munkájuk során gyakran komoly akadályokba ütköznek, különböző médiaorgánumokat rendszeresen kitiltanak a Parlament épületéből, ahol szűk teret biztosítanak újságírók számára ahhoz, hogy a politikusoknak kérdéseket tehessenek fel vagy interjút készíthessenek velük;
17. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy miután az utolsó magyarországi független regionális napilapokat kormányközeli oligarchák vették át, a magyar kormány a közelmúltban kiterjesztette ellenőrzését a médiára, és a Riporterek Határok Nélkül szerint a magyarországi médiakoncentráció példátlanul „groteszk” szintet ért el; úgy véli, hogy meg kell erősíteni a média tulajdonlásának átláthatóságát, különösen abban az esetben, ha a vállalkozó számára közbeszerzési szerződést is odaítélnek;
18. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a kormányközeli 888.hu hírportál nemrégiben feketelistát tett közzé a külföldi médiának dolgozó újságírókról, akiket „Soros zsoldjában álló külföldi propagandistáknak” minősített, és hogy mindez egyértelműen ellentétes a médiaszabadság elvével;

Nem kormányzati szervezetek

19. súlyos aggodalmát fejezi ki a magyarországi civil társadalmi szervezetek mozgásterének szűkülése miatt; fájjalja e tekintetben, hogy a magyar kormány igyekszik ellenőrzése alá vonni a nem kormányzati szervezeteket és akadályozni jogszerű munkájukat, többek között a nem kormányzati szervezetekről szóló törvény és a „Stop Soros” törvénycsomag révén;
20. rámutat arra, hogy a külföldi finanszírozású nem kormányzati szervezetekről szóló törvény („Lex NGO”) indokolatlanul akadályozza az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített alapvető jogok, különösen az egyesülés szabadságához való jog érvényesülését, indokolatlan és aránytalan mértékű korlátozásokat vezet be a tőke szabad mozgására vonatkozóan, és aggályokat vet fel a magánélet és a személyes adatok védelméhez való jog tiszteletben tartásával kapcsolatban; hangsúlyozza, hogy a Bizottság ezért kénytelen volt az Európai Unió Bíróságán keresetet indítani a „Lex NGO”-val kapcsolatban; rámutat, hogy a „Lex NGO” miatt az Európai Bíróság előtt indított bírósági eljárás ellenére a magyar kormány 2018 februárjában újabb törvényjavaslattal, az úgynevezett „Lex Stop Soros” csomaggal állt elő, amelynek célja, hogy tovább korlátozza az egyesülési jogot és a nem kormányzati szervezetek munkáját;

ezzel kapcsolatban sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a magyar kormány ki akarja kényszeríteni a Soros által finanszírozott valamennyi nem kormányzati szervezet bezárását, valamint az a célja, hogy a migráció terén állami engedélyhez kösse a nem kormányzati szervezetek működését; mélységes aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a javasolt törvények modellként szolgálhatnak az Unión belül, aláaknázva az emberi jogok tiszteletben tartásáért küzdő civil társadalmi szervezetek értékes munkáját, amely veszélyre a közelmúltban az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége is felhívta a figyelmet; felhívja továbbá a figyelmet arra, hogy a kormánypárt hálózatot alakított ki a saját maga által szervezett „nem kormányzati szervezetekből”, amelyeket állami forrásokkal támogat, és amelyek fő tevékenysége a kormány üzeneteinek szajkózása, valamint tüntetések szervezése a kormány mellett;

Általános észrevételek

21. úgy véli, hogy a felsőoktatás, a romák oktatása, a média szabadsága és a magyarországi nem kormányzati szervezetek terén fennálló helyzet az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkében foglalt értékek súlyos megsértése egyértelmű veszélyének minősül; ezért nyomatékosan kéri a Bizottságot, hogy a Szerződések értelmében rendelkezésére álló valamennyi eszközt vesse be; 22. ezzel összefüggésben úgy véli, hogy az EUSZ 7. cikke szerinti eljárás megindítását az Unió közös értékeinek tiszteletben tartása és a jogállamiság garantálása érdekében helyezik kilátásba;
23. felszólítja a Bizottságot, hogy továbbra is szorosan kövesse nyomon a magyarországi jogalkotási folyamat alakulását, felmérve, hogy a javaslatok milyen mértékben sértik az uniós jogot, különösen az alapvető jogokat, és hogy minden értékelését haladéktalanul hozza nyilvánosságra;
24. felhívja az EBESZ/ODIHR-t, hogy a választási megfigyelő küldöttség magyarországi parlamenti választások eredménye utáni tevékenységei keretében vegyen részt a nyomkövetési folyamatban, és kísérje szoros figyelemmel a véleménynyilvánítás szabadságával és a közigazgatási erőforrásokkal való visszaélést;
25. felszólítja a Bizottságot, hogy növelje a tömegtájékoztatás szabadsága és sokszínűsége területén folytatott független projektek (többek között a Médiapluralizmus Monitor) finanszírozását, feltárva a média szabadságának megsértéseit és támogatva a fenyegetésnek kitett újságírókat.

**INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL**

Az elfogadás dátuma	16.5.2018
A zárószavazás eredménye	+: 13 -: 4 0: 8
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Damian Drăghici, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Luigi Morgano, John Procter, Michaela Šojdrová, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Algirdas Saudargas
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	António Marinho e Pinto

**NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS
A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN**

13	+
ALDE	María Teresa Giménez Barbat, António Marinho e Pinto
GUE/NGL	Nikolaos Chountis, Curzio Maltese
S&D	Silvia Costa, Damian Drăghici, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Krystyna Łybacka, Luigi Morgano, Julie Ward
Verts/ALE	Jill Evans, Helga Trüpel

4	-
ENF	Dominique Bilde
PPE	Andrea Bocskor, Michaela Šojdrová, Milan Zver

8	0
ECR	John Procter
EFDD	Isabella Adinolfi
PPE	Svetoslav Hristov Malinov, Algirdas Saudargas, Sabine Verheyen, Bogdan Brunon Wenta, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodik

26.3.2018

VÉLEMÉNY AZ ALKOTMÁNYÜGYI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság részére

a magyarországi helyzetről (az Európai Parlament 2017. május 17-i állásfoglalása alapján)
(2017/2131(INL))

A vélemény előadója: Maite Pagazaurtundúa Ruiz

(Kezdeményezés – az eljárási szabályzat 45. cikke)

JAVASLATOK

Az Alkotmányügyi Bizottság felkéri az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi módosításokat:

- A. mivel az Európai Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul (az EUSZ 2. cikke), és mivel ezek az értékek egyetemesek és közösek a tagállamokban;
- B. mivel a teljes mértékben fejlett civil társadalomban való szabad részvétel a demokratikus döntéshozatali folyamat kulcsfontosságú tényezője;
- C. mivel az uniós jogszabályok valamennyi tagállam részvételével zajló, kollektív döntéshozatal eredményei;
- D. mivel az EUSZ 9. cikke és az EUMSZ 20. cikke értelmében uniós polgár mindenki, aki valamely tagállam állampolgára; mivel az uniós polgárság kiegészíti, és nem helyettesíti a nemzeti állampolgárságot;
- E. mivel az AFCO bizottság 2016 novemberében látogatás tett Magyarországon;
 - 1. határozottan hangsúlyozza, hogy minden tagállam magáénak vallja az EUSZ 2. cikkében rögzített értékeket és azokat tiszteletben kell tartania, minthogy ezek az értékek képezik az Európai Unió alapját;

2. emlékeztet arra, hogy az EUSZ 2. cikkének tartalma a nemzetközi jog valamennyi tagállam által támogatott, kötelező erejű és jól megalapozott elveit tükrözi; hangsúlyozza ezért, hogy a jogállamiság, a demokrácia és az emberi jogok maradéktalan tiszteletben tartása, védelme és előmozdítása olyan közös felelősséget és kötelezettséget jelent, amely pusztán a nemzetközi közösséghez való tartozás tényéből ered;
3. emlékeztet arra, hogy az EUSZ 49. cikke szerint a tagjelölt országoknak az Unió tagjává válás érdekében bizonyítaniuk kell, hogy megfelelnek a koppenhágai kritériumoknak, a Bizottságnak pedig kötelessége megkövetelni ezek teljes körű betartását; hangsúlyozza, hogy a tagállamok ennek megfelelően az Unióhoz való csatlakozásuk pillanatától kötelesek tiszteletben tartani a jogállamiságot és annak alkotóelemeit, valamint biztosítani azok védelmét, továbbá hogy az uniós jogban rögzített kölcsönös bizalom elve nem mentesíti a tagállamokat attól, hogy értékeljék más tagállamok uniós jognak és különösen az uniós jog által elismert alapvető jogoknak való megfelelését;
4. emlékeztet arra, hogy az EUSZ 2. cikkében rögzített értékeket a 7. cikkben megállapított eljárás védi, ugyanakkor úgy véli, hogy az Uniónak további, strukturáltabb kerettel is kell rendelkeznie az EUSZ 2. cikkében meghatározott elvek tiszteletben tartásának és előmozdításának nyomon követése és értékelése céljából;
5. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy teljes mértékben használja ki az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) szakértelmét az alapvető jogok Unión belüli helyzetének nyomon követése során azáltal, hogy javaslatot tesz a FRA létrehozásáról szóló rendelet felülvizsgálatára annak érdekében, hogy szélesebb körű és függetlenebb hatáskörökkel, valamint jelentősebb emberi és pénzügyi erőforrásokkal ruházza fel;
6. emlékeztet arra, hogy a Velencei Bizottság meghatározása szerint a jogállamiság alapelemei a jogszerűség, a jogbiztonság, az önkényesség tilalma, az igazságszolgáltatáshoz való jog, az emberi jogok tiszteletben tartása, a megkülönböztetésmentesség és a törvény előtti egyenlőség; oszttja a Velencei Bizottság által 2011 óta a magyar jogszabályokról szóló véleményeiben, többek között az alaptörvényről és annak módosításáról szóló véleményeiben megfogalmazott aggályokat; ismételten hangsúlyozza, hogy a Velencei Bizottság Magyarország alaptörvényének legutóbbi, negyedik módosításáról szóló, 2013. június 17-i véleményében arra a következtetésre jutott, hogy a meghozott intézkedések fenyegetést jelentenek az alkotmányos igazságszolgáltatásra és a Magyarország alaptörvényében foglalt alapvető elvek elsőbbségére nézve; emlékeztet arra, hogy Magyarország az Európa Tanácshoz való 1990-es csatlakozása óta elismeri a Velencei Bizottságot;
7. rámutat, hogy a Velencei Bizottság a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló, 2017. április 4-i XXV. törvényről készített véleményében megállapította, hogy egy ilyen törvény rendkívül problematikus a jogállamiság és az alapvető jogokra vonatkozó elvek, továbbá a Magyarországon már letelepedett és ott hosszú ideje jogszerűen működő külföldi egyetemeknek nyújtott biztosítékok szempontjából; emlékeztet továbbá arra, hogy az Európai Bizottság úgy határozott, hogy keresetet indít az Európai Unió Bíróságán amiatt, hogy a 2017. április 4-én módosított nemzeti felsőoktatási törvény aránytalan mértékben korlátozza az uniós és harmadik országbeli egyetemek tevékenységét, és azt az uniós joggal összhangba kell

hozni;

8. ismételten mélységes aggodalmának ad hangot a közelmúltbeli magyarországi fejlemények miatt, amelyek veszélyeztetik a jogállamiságot és akadályozzák az EUSZ 2. cikkében rögzített, többek között az alkotmányos rendszer működésével, az igazságszolgáltatás és egyéb intézmények függetlenségével, valamint a fékek és ellensúlyok rendszerszintű felszámolásával, a véleménynyilvánítás szabadságával, a sajtó szabadságával, a tudományos élet szabadságával, a migránsok, menedékkérők és menekültek emberi jogaival, a gyülekezés és az egyesülés szabadságával, az egyenlő bánásmódhoz való joggal, a szociális jogokkal, a civil társadalmi szervezetek védelmével, a kisebbségekhez tartozó személyek, többek között a romák, a zsidók és az LMBTI-személyek jogaival kapcsolatos elvek alkalmazását;
9. megjegyzi, hogy a polgárság fogalma önmagában is egyértelmű politikai akaratot jelent az egyének egyenlőségének tiszteletben tartására; hangsúlyozza, hogy az Unió alapját képező értékek és elvek olyan értékrendszert alkotnak, amellyel minden európai polgár azonosulhat, a nemzeti identitáshoz kötődő politikai vagy kulturális különbségektől függetlenül; aggodalommal szemléli, hogy magyar tisztviselők kizárólagos identitáson alapuló, nacionalista eszméket alkalmaznak nyilvánosan;
10. megjegyzi, hogy a Velencei Bizottság megállapította, hogy a magyar Alkotmánybíróság szerepének korlátozása ahhoz a kockázathoz vezet, hogy hátrányosan érintheti a hatalmi ágak szétválasztását, az emberi jogok védelmét és a jogállamiságot; különösen aggályosnak találja, hogy az alkotmányos felülvizsgálat elkerülése érdekében az alkotmány szintjén állítanak vissza olyan rendelkezéseket, amelyeknek a rendes jog hatálya alá kellene tartozniuk, és amelyeket már alkotmányellenesnek nyilvánítottak; javasolja az Országos Bírósági Hivatal működésének és hatásköreinek felülvizsgálatát annak biztosítása érdekében, hogy Magyarország független bírói önkormányzati szerveként betölthesse szerepét, továbbá kéri az Alkotmánybíróság joghatóságának maradéktalan helyreállítását;
11. aggodalmát fejezi ki a civil társadalmi szervezetek mozgásterének szűkülése, valamint a nem kormányzati szervezetek ellenőrzés alá vonására és a jogszerű munkájuk akadályozására irányuló kísérletek, többek között az úgynevezett „Stop Soros” törvénycsomag elfogadása miatt; emlékeztet arra, hogy a Velencei Bizottság „a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló törvénytervezetről” készített, 2017. június 17-én elfogadott véleményében megállapította, hogy egy ilyen törvény aránytalan mértékben és szükségtelenül sértené az egyesülés és a véleménynyilvánítás szabadságát, a magánélethez való jogot és a megkülönböztetés tilalmát;
12. mélységes sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a magyar intézmények az Európai Unióról szólva olykor ellentmondásos és félrevezető retorikát használnak, a hatóságok pedig önkényesen úgy döntenek, hogy az uniós értékeket közvetlenül sértő jogszabályokat fogadnak el; emlékeztet az EUSZ 3. cikkének (1) és (2) bekezdésében kinyilvánított célokra, amelyeket Magyarország 2004-ben, az Unióhoz való csatlakozásakor elfogadott; emlékeztet arra, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozás a nemzeti szuverenitáson alapuló, önkéntes cselekedet volt, amely a magyar politikai erők széles körű konszenzusát élvezte;
13. hangsúlyozza, hogy a kötelezettségszegési eljárásról bebizonyosodott, hogy az uniós

értékek rendszerszintű megsértésének kezelése tekintetében megvannak a korlátai, mivel főként technikai kérdésekre összpontosít, ami lehetővé teszi a kormányok számára, hogy formális jogorvoslatra tegyenek javaslatot, de az uniós jogot sértő törvényeket hatályban tartják; úgy véli, hogy a lojális együttműködés EUSZ 4. cikkében rögzített elvének megsértése esetén nincs jogi akadálya, hogy a Bizottság kötelezettségzegési ügyek rendszerszerűsége alapján megállapítsa az EUSZ 2. cikkének megsértését;

14. úgy véli, hogy amennyiben megállapítást nyer, hogy valamely tagállam súlyosan és tartósan megsérti a jogállamiságot, a Bizottságnak minden rendelkezésére álló eszközt be kell vetnie az Unió alapját képező alapvető értékek védelme érdekében, az EUSZ 7. cikkének aktiválását is beleértve; emlékeztet a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal foglalkozó uniós mechanizmus létrehozásáról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2016. október 25-i állásfoglalására¹, amelyben felkérte a Bizottságot, hogy 2017 szeptemberéig terjesszen elő javaslatot a demokráciára, a jogállamiságra és az alapvető jogokra irányuló európai uniós paktum megkötésére vonatkozóan; fájjalja, hogy e javaslat még nem készült el, és hangsúlyozza, hogy sürgető szükség van egy, az Unió alapvető értékeinek biztosítását célzó, hatékony mechanizmus létrehozására, mivel ellentmondás áll fenn a koppenhágai kritériumok értelmében a tagjelölt országokra háruló kötelezettségek, illetve e kritériumok tagállamok általi, az Unióba való belépésük utáni alkalmazása között; hangsúlyozza, hogy az Unió alapvető értékeinek megsértésére adott megfelelő válaszhoz az adekvát jogi eszközök és a politikai akarat együttesére van szükség;
15. úgy ítéli meg, hogy a jelenlegi magyarországi helyzet az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek súlyos megsértése egyértelmű veszélyének minősül, és indokolja az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárás megindítását;

¹ Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0409.

**INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL**

Az elfogadás dátuma	21.3.2018
A zárószavazás eredménye	+: 15 -: 4 0: 5
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Gerolf Annemans, Michał Boni, Mercedes Bresso, Elmar Brok, Fabio Massimo Castaldo, Pascal Durand, Esteban González Pons, Danuta Maria Hübner, Alain Lamassoure, Jo Leinen, Morten Messerschmidt, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Markus Pieper, Paulo Rangel, Helmut Scholz, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Barbara Spinelli, Claudia Țapardel, Kazimierz Michał Ujazdowski
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Max Andersson, Pervenche Berès, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jérôme Lavrilleux, Cristian Dan Preda, Jasenko Selimovic, Rainer Wieland

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN

15	+
ALDE	Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Jasenko Selimovic
EFDD	Fabio Massimo Castaldo
GUE/NGL	Helmut Scholz, Barbara Spinelli
PPE	Michał Boni, Danuta Maria Hübner
S&D	Pervenche Berès, Mercedes Bresso, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jo Leinen, Pedro Silva Pereira, Claudia Tapardel
VERTS/ALE	Max Andersson, Pascal Durand

4	-
ECR	Morten Messerschmidt, Kazimierz Michał Ujazdowski
ENF	Gerolf Annemans
PPE	György Schöpflin

5	0
PPE	Elmar Brok, Esteban González Pons, Alain Lamassoure, Markus Pieper, Paulo Rangel

17.5.2018

VÉLEMÉNY A NŐJOGI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság részére

a magyarországi helyzetről (az Európai Parlament 2017. május 17-i állásfoglalása alapján)
(2017/2131(INL))

A vélemény előadója: Maria Noichl

(Kezdeményezés – az eljárási szabályzat 45. cikke)

JAVASLATOK

A Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság felkéri az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalási indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

- tekintettel a jogszabályokban és a gyakorlatban a nőkkel szemben alkalmazott diszkrimináció kérdésével foglalkozó ENSZ-munkacsoport 2016. május 27-i jelentésére¹,
- tekintettel a férfiakkal és a nőkkel a foglalkoztatás és a munkavégzés terén való egyenlő bánásmóddal kapcsolatos uniós szabályozásról (az egyenlő bánásmódról szóló, 2006/54/EK irányelv és a szülési szabadságról szóló, 92/85/EGK tanácsi irányelv) szóló, 2017. április 27-i indokolással ellátott bizottsági véleményre,
- A. mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 8. cikke értelmében a nők és a férfiak közötti egyenlőség az Unió egyik alapelve, amelyet valamennyi tagállamnak központi kérdésnek kell tekintenie;
- B. mivel az Európai Unió a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a nemek közötti egyenlőséget és a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul, és mivel ezek az értékek univerzálisak és közősek a tagállamokban (az EUSZ 2. cikke);
- C. mivel Magyarország 2017-ben 50,8 ponttal európai összehasonlításban az utolsó előtti

¹ <http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=20027&LangID=E>

helyen állt a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének egyenlőségi indexén, miután 2010 óta 1,6 pontot veszített;

- D. mivel teljesen legitim elvárás, hogy a nem kormányzati szervezetek pénzügyi háttere átlátható legyen;
- E. mivel különböző nemzetközi emberi jogi szervezetek erőteljesen bírálták Magyarországot az emberi jogok terén tapasztalható visszalépés és a civil társadalom – benne a nőjogi szervezetek – működésével szembeni korlátozások miatt; mivel a bevezetett korlátozó szabályok és politikák jelentős mértékben akadályozták azon nőjogi szervezeteket, amelyek egyedülálló szolgáltatásokat nyújtanak a nemi alapú és kapcsolati erőszak áldozatainak, és fennáll a veszélye annak, hogy e szervezetek elesnek az adóügyi és egyéb kedvezményektől;
- F. mivel az EU-n belül Magyarország az emberkereskedelem áldozatainak egyik legfőbb származási országa;
- G. mivel Magyarország erős egészségügyi rendszerrel és közfinanszírozott egészségbiztosítással rendelkezik, és az ENSZ különféle szerződés-ellenőrző szervei által megfogalmazott ajánlások ellenére a modern fogamzásgátlás költségei teljes mértékben ki vannak zárva Magyarország közegészségügyi rendszeréből, amely nem nyújt költségtérítést egyetlen fogamzásgátlási mód esetében sem, ami akadályozza a modern családtervezést, és mivel Magyarország azon kevés uniós tagállam közé tartozik, ahol csak orvosi rendelvényre kaphatók a sürgősségi fogamzásgátlók vagy „esemény utáni tabletták”, ami ellentétes a Bizottság 2015. évi ajánlásával, amely szerint a sürgősségi fogamzásgátlóknak recept nélkül elérhetőnek kellene lenniük; mivel az okmányokkal nem rendelkező migráns nők a sürgősségi ellátáson kívül nem jogosultak egészségügyi ellátásra, aminek következtében nem részesülnek megfelelő terhesgondozásban sem; mivel annak ellenére, hogy a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölésével foglalkozó bizottság (CEDAW) felkérte a kormányt, hogy tanácsadáson való kötelező részvétel és – orvosi szempontból szükségtelen – várakozási idő előírása nélkül biztosítsa a biztonságos abortuszhoz való hozzáférést, ezek a rendelkezések továbbra is fennállnak, továbbá a gyógyszeres terhességmegszakítás továbbra sem áll rendelkezésre, ami nehezíti a nők hozzáférést az ilyen egészségügyi ellátásokhoz, és megbélyegzi az ilyen helyzetbe került nőket;
- H. mivel Magyarország alkotmányában elavult és konzervatív meggyőződésen alapul a család fogalmának meghatározása („házasság, illetve a szülő-gyermek viszony”); mivel az azonos neműek házassága tiltott; mivel az Alapjogi Ügynökség 2014. évi LMBT-felmérésének keretében a válaszadók csaknem 70% nyilatkozott úgy, hogy elkerül bizonyos helyeket attól félve, hogy LMBTI személyként zaklatás vagy támadás éri;
- I. mivel az Európa Tanács 47 tagországa közül eddig 30 ratifikálta az isztambuli megállapodást, további 15 tagállam – köztük Magyarország – pedig aláírta, de még nem ratifikálta azt; mivel a magyarországi ratifikálási eljárás 2017 februárja óta nem mozdult előre; mivel annak ellenére, hogy 2013-ban jogszabályi úton bűncselekménynek minősítették a kapcsolati erőszakot, a szabályozás végrehajtása problematikus, és a szexuális erőszak nem tartozik bele a kapcsolati erőszak fogalom meghatározásába; mivel továbbá Magyarország nem rendelkezik átfogó stratégiával vagy cselekvési tervvel a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelemről és annak megelőzéséről; mivel az

Európai Unió Alapjogi Ügynöksége által készített legutóbbi felmérés szerint bizonyított, hogy széles körben elterjedt a nemi alapú erőszak: mivel a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének 2015-ös adatai szerint a magyarországi nők 27,7%-a szenvedett el fizikai és/vagy szexuális erőszakot 15 éves kora után, évente legalább 50 nőt gyilkol meg valamely hozzátartozója vagy a partnere, és nők százezrei szenvednek el rendszeres bántalmazást a családjukon belül; mivel a nőjogi szervezetek szerint az esetek 95%-ában az erőszakos cselekmény elkövetője férfi, áldozata pedig nő vagy lány, és mivel sok nő ódzkodik a bántalmazás bejelentésétől, mert a rendőrörsökön és a bíróságokon ellenséges környezetbe kerülnek; mivel a bűnüldöző szervek és az igazságszolgáltatás jórészt eredménytelenek a bántalmazók felkutatása és büntetőeljárás alá vonása terén, ami elrettenti az erőszak áldozatait a bejelentéstől, továbbá bizalmatlanságot szül a hatóságokkal szemben; mivel a hatóságok és a társadalmi körök részéről egyaránt jellemző az áldozathibáztatás „kultúrája”;

- J. mivel a CEDAW 2013. évi záró észrevételei egyéb ajánlások mellett felszólították Magyarországot, hogy vizsgálja felül a családjogi és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos politikáit annak biztosítása érdekében, hogy a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos politikák ne korlátozzák a nőket a megkülönböztetéstől való mentességhez és az egyenlőséghez való joguk teljes körű gyakorlásában, hogy megfelelő jogorvoslat álljon az interszekcionális diszkrimináció áldozatainak rendelkezésére, és hogy módszeresen elvégezzék a hatályos és a javasolt jogszabályok nemi szempontú hatásvizsgálatát, biztosítva, hogy az új jogszabályi keret végrehajtása nem hoz visszalépést e téren; mivel ezeket az ajánlásokat mindeddig egyetlen kormány sem hajtotta végre,; mivel végrehajtási terv sem készült ezekkel az ajánlásokkal kapcsolatosan;
- K. mivel a káros nemi sztereotípiák és a nők társadalmi szerepével kapcsolatos elképzelések igen elterjedtek a magyar társadalomban, ideértve a nemi alapú megkülönböztetést is; mivel a magyar kormány által a nemekkel kapcsolatos kérdések tekintetében alkalmazott megközelítés visszalépést jelent, és a kormány a demográfiai növekedés céljával összefüggésben a nemek közötti egyenlőség érvényesítése helyett a családot helyezi középpontba, valamint félreértelmezi és rosszul használja a „társadalmi nem” és a „nemek közötti egyenlőség” fogalmát;
- L. mivel a 2010-es szinthez képest jelentős mértékben nőtt Magyarországon a nők foglalkoztatási aránya;
1. tudomásul veszi az elmúlt évek során a munka és a magánélet jobb összeegyeztethetősége érdekében tett erőfeszítéseket; emlékeztet a 2017 áprilisában előterjesztett, a szülők és gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúly megteremtéséről szóló irányelvre irányuló bizottsági javaslatra¹, és ösztönzi a magyar kormányt, hogy járuljon hozzá annak gyors elfogadásához;
 2. üdvözli, hogy 2010 és 2016 között 23%-kal nőtt a rendelkezésre álló bölcsődei helyek száma, miközben Magyarország 2017-ben bevezetett egy új, rugalmasabb bölcsődei rendszert, amely jobban igazodik a helyi körülményekhez, és segíti a nőket a munkaerőpiacra való visszatérésben;

¹ COM(2017)0253.

3. sajnálatát fejezi ki ugyanakkor amiatt, hogy Magyarország még mindig teljesítette az Unió barcelonai célkitűzéseit, és felszólítja a magyar kormányt, hogy ezeket a célkitűzéseket kezelje prioritásként, és családpolitikáját igazítsa a társadalom legkiszolgáltatottabb tagjaihoz;
4. sajnálatosnak tartja a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos szakpolitikák újraértelmezését és a családpolitikára való leszűkítését, továbbá emlékeztet a Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégiára (Irányok és Célok 2010–2021), amelyet Magyarország még nem hajtott végre; rámutat, hogy a magyarországi közbeszédet a társadalmi nem fogalmának félreértelmezése uralta, és sajnálatosnak tartja a társadalmi nem és a nemek közötti egyenlőség fogalmának szándékos félreértelmezését; hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó politikának a társadalom valamennyi területén biztosítania kell, hogy neme alapján senkit se érjen hátrányos megkülönböztetés, minden egyén jogait garantálják, valamint hogy a társadalmi élet minden szintjén biztosított legyen a nők és a férfiak egyenlő részvétele; ezért kéri, hogy az elemzés és a megoldás eszközeként térjenek vissza a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének koncepciójához, továbbá a nemzeti stratégiákat e célok szem előtt tartásával hajtsák végre; felkéri a magyar kormányt, hogy haladéktalanul hajtsa végre a CEDAW 2013-as ajánlását, valamint dolgozza ki és tegye naprakésszé a megrekedt nemzeti stratégiáját, amelynek ügye azóta nem mozdult előre, vagy léptessen a helyébe a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó új stratégiát, megjelölve konkrét határidőket és felelősöket, továbbá biztosítva a hatékony végrehajtáshoz szükséges forrásokat és felügyeleti mechanizmusokat, a folyamat során mindvégig konzultálva a nőjogi szervezetekkel;
5. sajnálatosnak tartja a család fogalmának szűk meghatározását, ami megkülönböztetést jelent az élettársakkal és az azonos nemű párokkal szemben; emlékezteti Magyarországot, hogy tilos a szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés;
6. hangsúlyozza a nők társadalmi szerepvállalása növelésének fontosságát, különös tekintettel a politikai, gazdasági és szociális jogaikra, amelyek a családok virágzását lehetővé tevő környezet előfeltételei;
7. rendkívül sajnálatosnak tartja, hogy nagyon alacsony a nők aránya a politikai döntéshozói pozíciókban, hogy eddig a magyar parlamenti képviselőknek csak 10%-a volt nő (ez az arány az EU egyetlen másik országában sem ennyire alacsony), és hogy a kormányban nincs női miniszter; hangsúlyozza, hogy a demokrácia alapvető ismérve, hogy a nők egyenlő joggal vesznek részt a politikai döntéshozatalban; emlékeztet a CEDAW és az EBESZ arra irányuló ajánlásaira, hogy vezessenek be jogszabályi kvótákat az országgyűlési választásokra vonatkozóan; hangsúlyozza, hogy a politikai pártoknak példát kell mutatniuk az esélyegyenlőség és a nemek közötti egyensúly tekintetében, és olyan hatékony jogszabályi intézkedéseket kell bevezetniük, amelyek révén fokozni lehet a nők részvételét a politikai életben és döntéshozatalban; kiemeli, hogy a munka és a családi élet jobb egyensúlya, illetve a felelősség szülők közötti megosztása fontos lépés abba az irányba, hogy a nők fokozottan képviseltessék magukat a politikai döntéshozatal minden szintjén;
8. megjegyzi, hogy a nők körében jelenleg 61,2%-os a foglalkoztatási arány, és a legnagyobb javulás a 6 év alatti gyermeket nevelő nők körében tapasztalható,

köszönhetően a magyar kormány által 2010 óta annak érdekében hozott intézkedéseknek, hogy segítse a gyermeket nevelő családokat, többek között a GYED Extra vagy az új bölcsődei rendszer révén;

9. üdvözlő, hogy magyar kormány 2010 óta számos szociális, társadalmi befogadási, családpolitikai, egészségpolitikai és oktatáspolitikai intézkedést fogadott el, amelyek többek között a romákat célozzák meg, ilyenek például a roma anya-gyermek egészség program, a roma egészségőrök képzése, a roma egészségfelelősök képzése, valamint a koragyermekkorai fejlesztési programok; bátorítja a magyar kormányt e politikák és intézkedések további végrehajtására, valamint arra, hogy mihamarabb szerezzen bizonyítékot arról, hogy ezek miként hatnak a roma nőkre;
10. aggodalmát fejezi ki a civil társadalmi szervezetek mozgásterének szűkülése, valamint a nem kormányzati szervezetek ellenőrzés alá vonására és a jogszerű munkájuk akadályozására irányuló kísérletek miatt; aggasztónak tartja a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló magyar törvény által az EU-tól, az EGT-től és harmadik országoktól támogatásban részesülő civil társadalmi szervezetekre gyakorolt hatásokat, valamint az úgynevezett „Stop Soros” jogalkotási csomag előterjesztését; kiemeli, hogy ezek a fejlemények kedvezőtlenül hatnak a nem kormányzati szervezetek, köztük számos, az alapvető jogok védelme és a társadalom működése és fejlődése szempontjából létfontosságú, a nők jogaiért, az LMBTI emberekért, a fogyatékkal élő emberekért, az etnikai és vallási kisebbségekért, a migránsokért, a menekültekért, a menedékkérdőkért és más kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportokért tevékenykedő szervezetek működésére, mivel e szervezetek szolgáltatásokat nyújtanak, a szakembereket és a nyilvánosságot célzó figyelemfelhívó és kapacitásépítő tevékenységet végeznek, továbbá fellépnek a nemek közötti egyenlőséget javító jogszabályi és szakpolitikai változások érdekében, illetve hozzájárulnak ezekhez; aggodalmát fejezi ki az elmúlt évek politikája miatt kialakult társadalmi légkör miatt, és elítéli azt a bizalmatlanságot és ellenségességet, amellyel az ügy melletti kiállása miatt a női jogokkal foglalkozó számos jogvédő és tudós szembesül; sürgeti a magyar kormányt, hogy mozdítsa elő és javítsa a demokrácia és az emberi jogok ügyét, és vonja vissza azokat a jogszabályokat, amelyek megbélyegzik a külföldi finanszírozásban részesülő szervezeteket; arra ösztönzi a kormányt, hogy ehelyett inkább használja fel a nőjogi szervezetek szakértelmét és tapasztalatait a nemek közötti egyenlőség és a nők jogainak területét érintő jogalkotási és szakpolitikai intézkedések tervezése és végrehajtása során, valamint megfelelően vegye igénybe az e célra létrehozott konzultatív fórumokat;
11. a civil társadalmi szereplők, például a lányok és a nők jogaival foglalkozó szervezetek megerősítése érdekében javasolja a civil társadalom és a demokráciával és az emberi jogokkal foglalkozó nem kormányzati szervezetek fokozottabb támogatását célzó, a Bizottság által kezelt Európai Demokrácia Alap létrehozását;
12. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a magyarországi fejlemények következtében az elmúlt pár év során súlyosan hanyatlott a jogállamiság, amelynek hiányában nem garantálhatók kellőképpen és megkülönböztetéstől mentes módon a nők és a kisebbséghez tartozó nők, például a roma, a migráns és az LBT nők jogai;
13. aggodalommal tölti el a migránsokkal és a menekültekkel szembeni ellenséges hangulat

Magyarországon; elítéli az állami és kormányzati tisztviselőktől származó gyűlöletkeltő megnyilatkozásokat; felszólítja a magyar kormányt, hogy gondoskodjon a migránsok és a menekültek emberi jogainak megerősítéséről;

14. emlékeztet rá, hogy a nők elleni erőszak Magyarországon és az összes uniós tagállamban az emberi jogok tartós strukturális megsértését jelenti; felkéri a magyar kormányt, hogy korlátozások nélkül, mihamarabb ratifikálja az isztambuli egyezményt, és vállaljon kötelezettséget arra, hogy annak rendelkezéseit átülteti a nemzeti jogba, ami fontos lépést jelentene a kapcsolati bántalmazással kapcsolatos kulturális normák megváltoztatásához és az erőszak áldozatává vált nők és lányok védelméhez; elítéli, hogy a kapcsolati erőszakot két alkalommal kell elkövetni ahhoz, hogy bűncselekménynek minősüljön; a nők hatékony védelmének és biztonságának garantálása érdekében kéri a tájékoztatási, tanácsadási és segítségnyújtási szolgáltatások folyamatos finanszírozását; felszólítja a Bizottságot, hogy az Európa Tanáccsal együttműködve folytassa a párbeszédet a magyar kormánnyal a problémák kezelése érdekében, különösen hogy az Európa Tanács emberi jogi biztosának általános megjegyzéseivel összhangban tisztázza a nemi alapú erőszak és a társadalmi nem fogalmának az isztambuli egyezmény 3. cikkének c) és d) pontjában foglalt fogalom meghatározásával kapcsolatos félrevezető értelmezéseket, amelyek jelenleg akadályozzák az egyezmény átfogó megközelítését;
15. felszólítja a magyar kormányt a büntető törvénykönyv módosítására annak érdekében, hogy a kapcsolati erőszak fogalom meghatározása kiterjedjen a fizikai erőszak minden formájára, többek között a fizikális bántalmazásra, a testi sértésre vagy támadásra, a szexuális erőszakra, a fenyegetésre és a zaklatásra, a közvetlen fizikai bántalmazástól, testi sértéstől vagy támadástól való félelem keltésére és a kényszerítésen alapuló kontrollra, vagyis a megfélemlítésen, az elszigetelésen, a lealacsonyításon és a nélkülözésen, valamint a fizikai támadásokon alapuló dominanciáérték részét képező pszichológiai és a gazdasági erőszakra; felkéri továbbá a magyar kormányt, hogy módosítsa a távotartásról szóló törvényt, hogy a kapcsolati erőszak áldozatának fogalma magában foglaljon és védjen minden áldozatot, köztük azokat is, akik nem élnek együtt bántalmazójukkal vagy nincs tőle gyermekük, vagy akik nem minősülnek hozzátartozóknak (pl. intim partnerek), és hogy az eltiltás időtartama olyan hosszú legyen, amelyre ténylegesen szükség van; felkéri továbbá a magyar kormányt, hogy módosítsa a büntetőjogi és a büntetőeljárás jogszabályokat annak biztosítása érdekében, hogy a kapcsolati erőszak bűncselekménynek minősüljön és büntetés kiszabását eredményező bünvádi eljárás lefolytatását vonja maga után;
16. határozottan javasolja, hogy az áldozatsegítő szervezetekkel együttműködve és a nemzetközi emberi jogi normákkal összhangban a bűnüldöző szervek tagjai és a bírói kar részesüljenek képzésben a kapcsolati erőszak kezelésével kapcsolatban az irányadó bevált gyakorlatokról; határozottan javasolja továbbá, hogy a megfelelő képzések biztosításán kívül fordítsanak kellő figyelmet az orvosi személyzet szerepére a kapcsolati erőszak megelőzésében és a válaszingédek során, valamint e célból növeljék az egészségügyi személyzet kapacitását;
17. elismeri az emberkereskedelem elleni jogszabályok terén tett erőfeszítéseket, és arra bátorítja a kormányt, hogy folytassa és javítsa az adatgyűjtést, javítsa az emberkereskedelem áldozatainak nyújtott szolgáltatásokat, és az emberkereskedelem

áldozatául esett személyek (többek között szexuális) szolgáltatásainak igénybe vételét bűncselekménynek nyilvánítva számolja fel az ilyen szolgáltatások iránti keresletet;

18. hangsúlyozza a nők önrendelkezéshez való jogának fontosságát, valamint ezzel összefüggésben leszögezi, hogy tiszteletben kell tartani a nők szexuális és reprodukzív jogait, ideértve a terhességmegszakítással kapcsolatos gyors ellátáshoz való jogot, a sürgősségi fogamzásgátlás könnyű elérhetőségének biztosítását és a biztonságos, erőszakmentes és nőközpontú szüléshez való jog tiszteletben tartását; sürgeti a magyar kormányt, hogy biztosítsa a megfizethető fogamzásgátlási módszerek hozzáférhetőségét annak révén, hogy az állami egészségbiztosítási rendszer keretében (teljes mértékben vagy részben) fedezi a modern fogamzásgátlási módszerek költségeit, továbbá hogy a vénykötelesség eltörlése révén javítsa a sürgősségi fogamzásgátlás elérhetőségét; felszólítja a magyar kormányt, hogy szüntesse meg a biztonságos abortusszal kapcsolatos szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályait, például a gyógyszeres terhességmegszakítás elérhetetlenségét, az elfogult tanácsadást és a kötelező várakozási időre vonatkozó követelményeket;
19. határozottan elítéli ezzel összefüggésben a kisebbségi, különösen roma nőkkel szemben például az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés terén alkalmazott rossz bánásmódot és megkülönböztetést; felhívja a figyelmet a kényszersterilizálás ismertté vált eseteire, amelyek az érintett nők emberi jogainak elfogadhatatlan megsértését jelentik; elítéli az okmányokkal nem rendelkező migráns nőkre vonatkozó korlátozásokat, akiket kizárnak a sürgősségi ellátáson kívüli egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésekből;
20. elismeri, hogy a roma nők oktatásának és foglalkoztatásának elősegítése céljával indított programok keretében szociális gondozókat, ápolónőket és szociális asszisztenseket fognak képezni szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi és oktatási intézményekben, valamint hogy egyházi és állami szervezetek és alapítványok támogatásban fognak részesülni roma nők foglalkoztatása esetén; felkéri a magyar kormányt, hogy adjon információkat és adatokat a programok konkrét hatásairól;
21. üdvözli a Magyar Tudományos Akadémia Nők a Kutatói Életpályán Elnöki Bizottságának megalakulását, amelynek célja, hogy növekedjen a nők aránya a professzorok és a Magyar Tudományos Akadémia doktorai között, a közoktatásban pedig minél több lány érdeklődését felkeltsék a természettudományok iránt;
22. elítéli az oktatás és a kutatás szabadságával, és különösen a nemekkel kapcsolatos tanulmányokkal szembeni támadásokat – amely tanulmányok célja a társadalomban tapasztalható hatalmi viszonyok, diszkrimináció és nemi viszonyok elemzése és az egyenlőtlenségek megoldásának megtalálása –, amelyek lejárató kampányok formájában is megnyilvánulnak; felszólít az oktatás szabadsága alapvető demokratikus elvének teljes körű helyreállítására és védelmére;
23. hangsúlyozza az előítéletektől és sztereotípiáktól mentes nevelés és oktatás fontosságát; kéri, hogy az új nemzeti tanterv kidolgozása során ezt vegyék figyelembe annak garantálása érdekében, hogy a jövő oktatása mentes legyen a sztereotípiáktól és a lányok és a nők, és egyúttal a fiúk és a férfiak leértékelésétől is;
24. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az utóbbi években alkalmazott politika, retorika és szimbolika a nőkről a társadalomban széles körben olyan képet alakított ki és

terjesztett el, amely a nőket anyai szerepükre redukálja le és csak e szerepükben ad nekik tiszteletet; felhívja a figyelmet arra, hogy ez a nőket és a férfiakat egyaránt gátolja a kibontakozásban és az önálló döntésben, és megfosztja a nőket jogaiktól;

25. hangsúlyozza, hogy a nők jogai és egyenjogúsága a közös európai alapértékek kulcsfontosságú részét képezik; sajnálatosnak tartja Magyarország ezektől való folyamatos távolodását és ebből eredő elszigetelődését;
26. úgy ítéli meg, hogy a jelenlegi magyarországi helyzet az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek súlyos megsértése egyértelmű veszélyének minősül, és indokolja az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti eljárás megindítását.

**INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL**

Az elfogadás dátuma	15.5.2018
A zárószavazás eredménye	+: 18 -: 5 0: 3
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Arne Gericke, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcellesi, Angelika Mlinar, Krisztina Morvai, Maria Noichl, Marijana Petir, Pina Picierno, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Anna Záborská, Maria Gabriela Zoaň
A zárószavazáson jelen lévő pótagok	Mylène Troszczynski, Julie Ward
A zárószavazáson jelen lévő pótagok (200. cikk (2) bekezdés)	José Blanco López, Benedek Jávor, Merja Kyllönen, Ulrike Müller, Julia Reda, Barbara Spinelli

**NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS
A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN**

18	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar, Ulrike Müller
GUE/NGL	Malin Björk, Merja Kyllönen, Barbara Spinelli
PPE	Anna Maria Corazza Bildt
S&D	José Blanco López, Vilija Blinkevičiūtė, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Maria Noichl, Pina Picierno, Julie Ward, Maria Gabriela Zoaňá
VERTS/ALE	Benedek Jávor, Florent Marcellesi, Julia Reda

5	-
ECR	Arne Gericke
ENF	Mylène Troszczynski
NI	Krisztina Morvai
PPE	Marijana Petir, Anna Záborská

3	0
PPE	Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Elissavet Vozemberg-Vrionidi

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodik

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	25.6.2018
A zárószavazás eredménye	+: 37 -: 19 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Asim Ademov, Jan Philipp Albrecht, Gerard Batten, Malin Björk, Michał Boni, Daniel Dalton, Frank Engel, Kinga Gál, Ana Gomes, Brice Hortefeux, Sophia in 't Veld, Dietmar Köster, Cécile Kashetu Kyenge, Roberta Metsola, Claude Moraes, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Sergei Stanishev, Marie-Christine Vergiat, Udo Voigt, Josef Weidenholzer, Kristina Winberg, Tomáš Zdechovský, Auke Zijlstra
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Carlos Coelho, Gérard Deprez, Maria Grapini, Lívia Járóka, Marek Jurek, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jean Lambert, Jeroen Lenaers, Andrejs Mamikins, Angelika Mlinar, Christine Revault d'Allonnes Bonnefoy, Barbara Spinelli, Jaromír Štětina, Axel Voss
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	John Stuart Agnew, Goffredo Maria Bettini, Andrea Bocskor, Norbert Erdős, Beata Gosiewska, György Hölvényi, Agnes Jongerius, Barbara Kappel, Arndt Kohn, Ádám Kósa, Julia Pitera, Evelyn Regner, Dominique Riquet, Bart Staes, Lola Sánchez Caldentey, Mylène Troszczynski, Lieve Wierinck, Marco Zullo

AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

37	+
ALDE	Gérard Deprez, Sophia in 't Veld, Angelika Mlinar, Dominique Riquet, Lieve Wierinck
EFDD	Marco Zullo
GUE/NGL	Malin Björk, Lola Sánchez Caldentey, Barbara Spinelli, Marie-Christine Vergiat
PPE	Michał Boni, Carlos Coelho, Frank Engel, Jeroen Lenaers, Roberta Metsola, Julia Pitera, Jaromír Štětina, Axel Voss
S&D	Goffredo Maria Bettini, Ana Gomes, Maria Grapini, Agnes Jongerius, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Arndt Kohn, Dietmar Köster, Cécile Kashetu Kyenge, Andrejs Mamikins, Claude Moraes, Evelyn Regner, Christine Revault d'Allonnes Bonnefoy, Birgit Sippel, Sergei Stanishev, Josef Weidenholzer
VERTS/ALE	Jan Philipp Albrecht, Jean Lambert, Judith Sargentini, Bart Staes

19	-
ECR	Daniel Dalton, Beata Gosiewska, Marek Jurek
EFDD	John Stuart Agnew, Gerard Batten, Kristina Winberg
ENF	Barbara Kappel, Mylène Troszczynski, Auke Zijlstra
NI	Udo Voigt
PPE	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Norbert Erdős, Kinga Gál, György Hölvényi, Brice Hortefeux, Livia Járóka, Ádám Kósa, Tomáš Zdechovský

0	0

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodik